SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 48 So. Boston, Mass., Lapkričio (November) 26 d., 1925 m. Metai XII

Laivų tragedija.

Laivas sudegė.

ŽUVO VIENAS KELEIVIS.

Nuostolių padaryta apie $3,000,000. Išsigelbėjo 367 keleiviai.

LEWES, Del., lapkričio 18 d. Praeitą naktį sudegė neperdidelis laivas, vardu Lenape, Clyde Linijos komp. Nelaimėje žuvo vienas vyras, Robert Leverton, 65 metų amžiaus; keletas desėtkų keleivių lengvai užsigavo. Aštuoni sunkiau sužeisti. Keleivių daiktai žuvo. Laivas, apart pasažierių, gabeno nemažai tavoro, kuris dingo kartu su laivu. Nuostolių esą padaryta už daugiau, kaip tris milijonus dolerių. 367 keleiviai laimingai išsigelbėjo.

Laivas vakar išplaukė iš New Yorko uosto ir plaukė į Jacskonville, Floridos valstiją. Truputį po dešimt vakare prasidėjo gaisras. Iš pradžios bandyta užgesinti ugnis, bet veltui. Paskui šauktasi pagelbos. Pasirodė, kad arčiausis laivas vardu Philadelphia buvo už dvidešimts mylių tolumo. Tada degantis laivas plaukė linkui Philadelphia laivo. Delaware užlankoje sustojo ir pradėjo gelbėti keliauninkus. Kada visi atsargos laiveliai buvo prisodinti keliauninkais, tai 40 jų buvo dar palikti ant degančio laivo. Pastarieji manė, kad jiems reikės jau žuti. Bet laivelis Philadelphia pribuvo laiku jiem pagelbą suteikti.

Minėtas senelis žuvo dėl didelio išsigandimo. Gaisrą pamatęs, jisai įpuolė į paniką ir šoko į vandenį. Niekas neatkreipė į jį atidos. Vėliau žvėjai ištraukė jį prigėrusį.

Išgelbėti keleiviai sustojo Lewes mieste. Kadangi ten neužteko jiem viešbučių, tai viena protestonų bažnyčia panaudota jų prieglaudai. Iš čionai keleiviai bus vežami greitaisiais traukiniais į Floridą, arba atgal į New Yorką, sulig noro.

Keleiviai nupasakoja labai sensacingai, kiek jie baimės turėjo. Viena moteris važiavo su trim mažais vaikais, kurių didžiausis buvo tik dešimt metų. Vienas buvo tik trijų mėnesių amžiaus. Pastarąjį ji prisirišo prie savo liemens ir taip išgelbėjo. Jinai visai pamiršo apie kitus du savo vaiku, kurie per sumišmą atsiskyrė nuo jos. Tik už kiek laiko, kada jų laivelis pasiekė laivą Philadelphia, ji ten atrado savo vaikučius, jos belaukiančius.

Seniau tos pačios kompanijos irgi tokiu pat budu dingo vienas laivas. Spėjama, kad abudu laivai yra dingę dėl tos pačios priežasties. Dėl ko ugnis kilo, nepatirta.

200 prigėrė.

HAVANA, Kuboje. Laivas Villes Des Cayes, su daugiau kaip dviem šimtais pasažierių, nuskędo. Laivelis plaukė į Santiago De Cuba. Vienas inžinierius ir du nuskendusio laivo darbininkai tapo paimti nuo marių vieno Anglijos laivo. Daugiau plaukiojančių paviršyj nesurasta. Dar nesurastas ir laivas, kuris nuskendo.

Darbinis laivas ekspliodavo.

RIO JANEIRO, lapkr. 23 d. Brazilijos darbinio laivo Mogy ekspliodavo boileris ir dėl to laivas turėjo nuskęsti. Nelaimėje žuvo 17 darbininkų. Išgelbėjo tik du: kapitonas ir vienas jureivis. Juodu paėmė atplaukęs vienas Amerikos laivas.

Bolševikų muštynės su fašistais.

CHEMNITZ, Vokietija, lapkričio 19 d. Tukstantis alinių stiklų, penki šimtai kavos puodukų ir šeši šimtai stalų ir krėslų buvo pavartota muštynėse tarp Vokietijos bolševikų ir fašistų. Vietos fašistai turėjo praeitą vakarą debatus klausimu "Leninas ar Hitleris?" Hitleris yra Bavarijos fašistų vadas. Bolševikai atėjo į tuos debatus apsiginklavę. Jų vadai, kurie tapo paskui suareštuoti, turėjo ginklus. Šešiasdešimts dalyvių buvo labai sudaužyti; reikėjo susiuti jų galvas. Vienas buvo taip smarkiai primuštas, kad už kelių valandų pasimirė.

Oficialai pareiškė, kad bolševikai ir fašistai yra lygiai kraštui pavojingi. Kaip vieni taip ir kiti, jie siekias diktaturos ir yra dideli fanatikai. Jie yra greičiau linkę "argumentuoti" kumščiu, negu žodžiu. O tas yra necivilizuotų žmonių apsireiškimas.

Gal baigsis angliakasių streikas.

PHILADELPHIA, lapkričio 23 d. John L. Lewis, Mainierių unijos prezidentas, šiandie turėjo pasitarimą su angliakasyklų oficialais dėl baigimo kietosios anglies streiko. Mitingas buvo prie uždarytų durų ir kaip viena taip ir kita pusė atsisakė duoti reporteriams informacijų, kas toj konferencijoje buvo nutarta. Manoma, kad streikas greitai baigsis su darbininkų laimėjimu.

Atėjo pervėlai.

PARYŽIUS, lapkričio 21 d. Richard Bret Harte, žymaus Amerikos rašytojo anukas, susivaidijo su savo mylima. Manydamas, kad daugiau jis nebepamatys jos ir nebesulauks laiško nuo jos, jisai atsuko savo kambaryje gasą ir atsisėdo rašyti jai paskutinio laiško. Mirtis atėjo pamaži, nes daug puslapių jis prirašė to laiško. Juo toliau, tuo sunkiau laiškas buvo įskaityti, kol pagaliau paliko tik juodylo brukšniai. Jo draugai rado jį mirusį; taipgi jie rado pro apačią durų įkištą į jo kambarį laišką nuo jo mylimosios. Laiškas atėjo truputį pervėlai.

Mažina taksus.

VIENNA. Su pradžia sausio mėnesio Austrijoje bus 20 nuošimčių pakeltą taksai ant šunų. Bet tuom tarpu bus numažinta 40 nuošimčiais taksai ant teatrų ir 50 nuoš. ant viešbučių. Tas, manoma, paskatins žmones daugiau lankyti teatrus ir turistus aplankyti kraštą. Kitu keliu tikimasi pasipelnyti iš turistų.

"Velnias" vijo žmogų.

MILFORD, N. H. Netoli nuo čionai giraitėj žmogus kirto malkas, kuomet pamatė "aitvarą" — ugninį "velnią" smarkiai prisiartinantį per orą. Žmogus pradėjo bėgti, rėkdamas. Bet velnias jo nepagavo. Jisai papašakojo kitiems apie tai. O žmonės jau plačiai kalbėjo, kad kur nors New Hampshire valstijoj nurkito meteoras. Sulig išsigandusio nurodymų, meteoras— "velnias" atrastas vienoj ganykloj, netoli šio miesto. Meteoras buvo tik tokio didžio, kaip beisbolės galas. Krisdamas jisai įsimušė į žemę net keturias pėdas.

Airija prekybą užviasenti

Nepriguimlinga Airija esanti pasirenguș užvesti prekybą su Vokietija ir Francija. Ekonominis paktas esąs baigiamas.

Anglai sankcionavo Lokarno fakta.

LONDONAS, lapkričio 18 d. Šiandie vakare Anglijos House of Commons, Parliamentas, 375 balsais prieš 13 sankcionavo nepersenai Lokarnoj suformuliuotą taikos paktą. Lokarno sutarties tikslas, kaip jau skaitytojams žinoma, buvo padaryti patvarią taiką Europoj. Įvairių šalių atstovai, kurie dalyvavo Lokarnoj, priėjo prie tam tikro susitaikymo ir padarė tam tikrą sutartį, kurią paliko dalyvavusių šalių valdžiomis perkratyti ir užtvirtinti. Anglija, kuri labai daug figuruoja Europoje, kaip matom, užtvirtino Lokarno sutartį. Manoma, kad veikiai tą patį padarys ir Vokietija.

MacDonald ir Lloyd George, vienas Darbo partijos, kitas Liberalų, pirmiau buvę Anglijos premjerai, tvirtai užgyrė Austin Chamberlaino, Anglijos užsienių sekrtoriaus, pasidarbavimą Lokarnos pakto sudaryme. Tačiaus balsuojant kai kurie Darbo Partijos atstovai susilaikė nuo balsavimo; kiti gi balsavo už. Bolševikų atstovas S. Saklatvala, labai pasmerkė Lokarno sutartį, pareikšdamas, kad tai yra tik intryga internacional. finansierių prieš darbininkus.

Diskusuojant Lokarno paktą, opozicija tik du užmetimus padarė valdančiajai partijai. Vieną, kad Lokarno pakte nieko nėra kalbama apie dominijas, kurios yra po Anglijis globa, ir antrą, kad nepažymėta kokią vietą Rusija užima Europos reikaluose. Chamberlainas čionai paaiškino, kad po Anglijos globa esančioms kolonijoms ir Indijai paliekama laisvė daryti savo akciją, taipgi pridurdamas, kad šis klausimas busiąs apkalbėtas sekančioj konferencijoj. Sąryšyj Rusijos Chamberlainas patenkino MacDonaldo paklausimą, paiškindamas, kad nėra daroma plotas laikyti Rusiją nuošaliai Europos reikalų. Bet Sovietų izoliacijos politika, pravesta Maskvoje, veikė ir Lokarnoj; esą nežiurint to, kad Alijantai stengėsi turėti Sovietų atstovą prie Europos komiteto stalo, pastangos vistiek liko be vaisių. Kas dėl Amerikos šiame reikale klausimas paliestas tik netiesioginiu budu.

Be to dar buvo prisiminta, kad Lokarno konferencijoj privalėjo išrišti ir nusiginklavimo klausimą, kuris ten nebuvo pajudintas. Čia Chamberlainas paaiškino, kad tai buvo absoliučiai negalimas daiktas. Pakėlus tokį klausimą, butų reikėję turėti dalyvius ir nuo daugelio kitų šalių, kurios neturėjo savo atstovų Lokarnoje. Lloyd George šitą Anglijos užsienių sekretoriaus pareiškimą patvirtino. Parliamentas suteikė jam didelių ovacijų.

Chamberlainas, kalbėdamas į Parliamentą, pareiškė, kad Lokarno paktas dar nereiškia, jog visiškai nebepasitaikys karų. Bet vistiek jis padės išvengti daugelį nesusipratimų. Esą esant šiai sutarčiai operacijoje, bus sunku pasirašiusiam po ją kraštui apšaukti karas, neparodant savo prasižengimo civilzuotų šalių akyse.

Gilesnis minties perdavimas,

MASKVA. Jaunas Rusijos mokslininkas, Dr. Košinski, paskelbė šiomis dienomis, kad esą jam pavykę perduoti mintis gyvuliams bei žmonėms iš tolo, jų nematant. Esą tie gyvuliai ir žmonės veikė taip, kaip tas mokslininkas norėjęs. Kitaip sakant, jis juos užhipnotizavęs, nematydamas. Vienok mažai kas tam tiki.

Penki nušauti,

ŠEŠERI METAI ATGAL JIE APVOGĖ LENINĄ

MASKVA, lapkričio 17 d. Šiandie čia bolševikų valdžia pasmerkė penkis vyrus miriop. Tie penki vyrai esą apvogę velionį Leniną, buvusį Rusijos diktatorių. Vagystė atsitikus šeši metai atgal, kučių vakarą. Tuomet Leninas iš kur ten grįžęs automobiliu namo; penki vagiliai, revolveriais apsiginklavę, pastojo jam kelią ir atėmė iš jo pinigus ir geresnius daiktus. Sovietų valdžiai pagaliau pavykę susekti tuos banditus.

Nukirto galva.

LIMBURGAS, Vokietija, lapkričio 17 d. Karl Angersteinui šiandie tapo nukirsta galva. Praeitų metų gruodžio mėnesy jisai iššudė savo šeimyną, nugalabino aštuonis žmones. Paskui pažeidė save peiliu ir padegęs savo namus, pradėjo šauktis pagelbos. Jį tardant, jis tvirtino, kad buk žmogžudžiai juos užpuolę ir iššudę visus ir jį sužeidę. Bet paskiau jisai prisipažino prie piktadarystės. Jis buvo paralyžiuotas, labai nesveikas. Teismas nusprendė nukirsti jo galvą.

Naujas Lenkijos kabinetas.

VARŠUVA. Lenkijos kraštas galutinai eina prie bankruto. Finansų krizis sugriovė jų kabinetą, kurio premjeru buvo Grabskis. Naują kabinetą sudaryti buvo pavesta grafui Skrzynskiui, kuris nepersenai lankėsi Amerikoje Lenkijos reklamos ir jai paskolos gavimo tikslais. Pirmu kartu jis nepajėgė sudaryti naujo kabineto. Tuomet buvo pavesta vienam Maciej Rataj, kurs irgi negalėjo nieko tame nuveikti. Sudarymui naujo kabineto daugiausiais kenkė paskyrimas karo ministrio, dėl kurio frakcijos vis nesusitaikė. Pagaliau Skrynskis pakviestas antru kartu. Šį kartą jam pavyko. Naujas Lenkijos kabinetas yra koalicinis.

Antras Mussolini.

LONDONAS. Italijos diktatorius, premjeras Mussolini budamas pasirengęs bile dieną mirti nuo priešo rankos, šiomis dienomis paskyrė savo vieton generolą Badoglio. Taigi, jei tik atsitikt kokia nelaimė Mussoliniui, tai jo vietą tuojau užimtų antras diktatorius.

Suprantama, kad Mussolini yra pasirengęs dalyvauti Lukarno sutarties pasirašymui Londone. Jo priešai esą pasirengę jį kelionėje, arba Anglijoje, kur geriau pasitaikys, nužudyti. Anglijos valdžia žada parupinti didelę sargybą Mussoliniui.

Išpildė žodį.

SOUTH BEND, Ind. Dešimt metų atgal, ponai A. H. Beardsley liudijo teisme prieš žmogų, kuris buvo apvogęs jų namus. Vagilis buvo nuteistas dešimčiai metų kalėjiman. Policijai vedant vyrą kalėjiman, jis atsisuko į ponią Beardsley ir pasakė, kad jisai išėjęs iš kalėjimo žiurėsiąs jai atkeršyti. Šiomis dienomis jis paleistas iš kalėjimo ir tuojau jis atsilankė į ponų Beardsley namus, kuriuos ir apvogė. Namie esančius jis gerai prigrąsino revolveriu. Moteris gerai pažino, kad vyras buvo tas pats, kuris žadėjo jai atkeršyti dešimts metų atgal.

Uždraudė rukyti.

Wellesley kolegijos merginos studentės buvo įpratusios labai rukyti. Vyrai joms to pavydėjo. Paskutinėmis dienomis mokyklos tam tikra valdyba nubalsavo, kad šios kolegijos studentės negali rukyti, kuomet jos yra kolegijos reguliacijos sienose. Studentai užstojo merginas ir balsavo, kad leisti joms rukyti, bet fakultetas nusprendė priešingai.

Sudegė tabokos už $125,000.

ELLINGTON, CONN., lapkr. 18 d. Ėiš naktį čionai sudegė didžiausia šioj valstijoj tabokos "vėrauzė". Ji buvo gana pripildyta tabokos. Nuostolių padaryta apie už $125,000.

Suteikta moterims balsuoti.

ROMA, lapkr. 18 d. Šiandie čionai Italijos senatas 158 balsais prieš 67 nubalsavo suteikti moterims balsavimo teises. Manoma, kad tas padės fašizmui pasilaikyt, nes, esą, italės esančios jau užsikrėtusios fašizmo liga.

"Monkės glandsai".

PARYŽIUS. Pasipuošus bezdžionės kailiu, mano atvažiuoti iš Paryžiaus į Ameriką Miss Carrie King, pirma moteris, kuriai Dr. Voronovas įdėjo "monkės glandsus". Jinai mano turėti Amerikoj pamokas apie "monkės glandsus" ir bandyti įtikinti amerikiečius, kad "monkės glandsai" "mačina".

Žuvo su orlaiviu.

TOULON, Francija, lapkričio 18 d. Penki francuzai lakunai šiandie žuvo, kuomet orlaivis, kuriame jie manevrus darė, užsidegė. Vienas lakunas, sunkiai apdegęs, tapo išgelbėtas, o kiti dingo, kol pagelbos laivai pribuvo.

Grafienė įkalinta.

BERLYNAS, lapkričio 19 d. Vokietijoje, Postdam mieste, kur yra susispietus aristokratija, pasitaikė nepaprastas atsitikiams. Viena turtinga moteris, graienė Von Bothmer, tapo sulaikyta vagystėj. Jos bylos negrinėjimas ėjo net dvi savaites ir pagaliau ji rasta kalta. Teisėjas nuteisė ją vieneriems metams kalėjiman. Ji buvo kaltinama už pavogimą sidabrinių šaukštukų, kaurų ir keletą šimtų markių. Moteris stengėsi neprisipažinti prie prasižengimo, bet daugelis liudininkų faktinai įrodė, kad ji yra pavogus tuos daiktus.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ

Prie 15kp., Bridgeport, Conn. — Kazys Mockus. Prie 72 kp., Los Angeles, Cal.: Jonas Kvedaitis. Prie 88 kp., McKees Rock, Pa.: Juozas Sumila, Bolesas Urbonas.

VARYKIME ORGANIZATYVĮ DARBĄ

Atsižvelgiant į klerikalų reakcijinį siautimą Lietuvoje ir į Sandariečių bendrai su Valstiečiais Liaudininkais kovą su juom, Sandariečiai Amerikos lietuvių visuomenėje kasdien randa didesnį pritarimą. Kuriose kolonijose Sandariečiai jau pradėjo veikimą, tose kolonijose atsiranda daugiau naujų musų darbams pritariančių draugų įstojančių į Sandariečių eiles. O kurios kolonijos iš po vasaros sezono dar neišsijudino veikimui, tai iš tų kolonijų gauname taipgi gerus musų darbams pritarimus, tai naujus skaitytojus. Visos Sandaros kuopos, kaip galima greitai pradėkite aktyvį veikimą ir sujungkite vietos pažangiasias spėkas.

AUKOS POLITINIUI IŽDUI.

Atsižvelgiant į klerikalų reakcijos žygius Lietuvoje, Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė, ypač Sandariečiai, nepasigaili savo uždirbto cento kito paaukoti į Politinį Iždą, kad suteikus musų draugams Valstiečiams Liaudininkams tinkamos paramos kovoje su klerikališku šėlimu ir apgynimui Lietuvos demokratinės laisvės ir piliečių teisių.

Štai nuolatinis Sandaros reikalų rėmėjas Antanas Plevokas atsilankęs į Sandaros ofisą paklojo dolerinę ir pareiškė, kad taip padarytų visi pažangieji lietuviai bei Sandariečiai, tai sekančius rinkimus tikrai laimės Valstečiai Laudininkai.

CHICAGIEČIAI SUJUDO.

Pasidarbuojant ponioms: K. Katkevičienei, Beleckienei, Geleckienei, Sandargienei, Žilvitienei ir Zolpienei. Taipgi: Švitrai, Andriuliui ir Semaškai. Ir programe prisidėjusiem: jauniems Sandariečiams: A. Semaškiutei, B. Beleckiutei ir P. Šlauteriutei, Chicagoj buvo surengta Halloween Party, kurios pelnas skirtas Politiniui Iždui. Surengimas pavyko gerai ir vietos lietuviai ypač Sandariečiai gražiai pasirodė. Nuo paties parengimo, apsimokėjus visas išlaidas Politiniui Iždui pelno lieka $10.24.

Tarpe dalyvių aukų surinkta sekančiai:

S. K. Grišius, $2.75. Dr. K. Drangelis, $2.00. Po $1.00 aukojo: J. Švitra, adv. S. Kodis, K. Vilkas. K. J. Semaška, J. Trijonis, S. A. Zolpis, V. Brazauskas, Dr S. Naikelis, Dr P. Z. Zalatorius, M. D., M. Vaidyla, Dr. P. Simaitis, P. Gasiunas, V. F. Andriulis, K. Katkevičienė, P. Ališauskienė, P. Janušaitis. Smulkių aukų 50c.

Viso labo aukų $22.25.

Pelnas nuo parengimo $10.24, viso Politinin iždan $32.50.

Pilnai pasitikime, kad ši Chicagiečių Parama Politiniui Iždui nebus paskutinė, taipgi pasitikime, kad ir kitų kolonijų Sandariečiai bei kuopos neatsiliks šiame svarbiame momente ir visi kiek kurie išsigalės parems Politinį Iždą.

Sandaros ir Politinio Iždo valdybos yra paskelbusios Kalėdų Dieduko vajų. Kiek tenka girdėti, tai kai kurios kolonijos rengiasi žymiai Dieduką apdovanoti. Tik dabar kyla klausimas: kuri kolonija pasirodys pirmoji ir kuri viršys visas kitas?

Politinio Iždo valdyba:
S. K.Grišius, Pirm.
K. J. Paulauskas, Sekr.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. Saandros 36 kuopos balius pavyko gerai. Žmonių buvo pilna svetainė ir labai daug gražiai pasirėdžiusių (apsimaskavusių). Mat buvo maskaradų balius. Nežinia, ar ir kitose kolonijose taip yra ar tik Pittsburge žmonės mano, kad kuris apsirėdęs, tai turi ir prizą gauti. Taip buvo ir šį kartą. Nors prizus skirti buvo pakviesti žmonės iš toliau: S. Bakanas, iš Bridzvile, Pa. p. M. Liepaitis, iš Carnegies, Pa. ir J. Bikinis S. S., bet atsirado žmonių, kurie nebuvo užganėdinti teisėjų nusprendimu ir pradėjo pult baliaus gaspadorių J. Virbicką, ypač pasižymėjo J. Geležauskas, kuris pradėjo kelt tokią suirutę, kad buvom priversti šauktis policijos pagelbos. Dar L. M. D. pirmininkas ir kiti norėjo nuraminti Geležauską, bet nebuvo galima. Tada policmanas norėjo išvesti laukan, bet Geležauskas kibt į policmaną, kuris su lazda sudaužė G. galvą. Tai labai negražus pasielgimas. Geležauskas biznio žmogus ir vedęs, bet kai kada prastai pasirodo. Kuopa uždirbo apie 30 dol. Be abejo butų uždirbus daug daugiau, jei ne tas triukšmas, nes daugelis nusigando ir pradėjo skirstytis namo.

Buvęs.

PATERSON, N. J.

Rengiamos didelės prakalbos

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 38 kp. rengia dideles prakalbas gruodžio 3 d., kaip 7:30 val. vak., svetainėje po numeriu 62 Lafayette str. Kalbės žymus kalbėtojas, tai "Sandaros" Dedaktorius A. A. Tulys, iš Bostono. Šis kalbėtojas kalbės šioj kolonijoje pirmu kartu, tad bus svarbu ir žingeidu kiekvienam jį išgirsti. Visi vietos lietuviai pasistenkite atslankyt.

Rengėjai.

WEST LYNN, MASS.

A.L.T. Sandaros 40 kuopos mėnesinis susirinkimas bus lapkričio 29 d., 1:30 val. po pietų, po num. 105 Vine st., W. Lynn, Mass.

Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turime labai svarbų reikalų aptarti. Kuriem yra užsivilkusios mokestys už organą "Sandarą", pasirupinkite tuojau ucsimokėti. Neužsimokėjus, laikraštis bus sulaikytas.

Fin. rašt. V. Valkevičius.

PASMERKĖ MIRIOP PLĖŠIKĄ

Šio mėnesio 12 d. Kariuomenės Teisme buvo nagrinėjama plėšiko Smailio ir jo sesers byla. Jie kartu su 2 kitais plėšikai, kuriem pavyko pabėgti, pernai buvo apiplėšę Panemunės valsčiaus gyventoją Lenčnerį ir atėmė iš jo daug daiktų bei pinigų. Kariuomenės Teismas pasmerkė plėšiką Smailį miriop, o jo seserį — 2 metams sunkiųjų darbų kalėjimo.

Plėšikų byla. Šio mėnesio 8 d. karo lauko teismas nagrinėjo 6 plėšikų bylą kurie buvo nesenai suimti miške aplink Raudondvarį. Teismas pasmerkė 2 plėšiku kalėti iki gyvos galvos, 2 plėšikus — po 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, o du išteisino.

Atstovo Sleževičiaus kalba

Pasakyta Seime rugsėjo 29 d. del naujojo Ministerių Kabineto deklaracijos.

(Tąsa)

Pažiurėsime—sako ponas Raulinaitis, Užsienio Reikalų komisijos narys. (Atst. Raulinaitis iš vietos: Aš jau ne komisijoje). Taip, be slaptojo užsienių ministerijos valdytojo — jus nieko nežinote. Juk šiandien naujas Ministerių kabinetas turėjo į šitą klausimą duoti teigiamą ar neigiamą atsakymą. Juk kraštas nerimauja, juk kraštas bijo tų derybų. Taigi turite atvirai pasakyti: ar jus manote tas derybas vesti ar ne, ar jusų nuomone tos derybos Lietuvai žalingos ar naudingos? Toksai atsakymas, kokį jus davėte, tai nėra atsakymas. Jus nežinote, kas daryti šituo klausimu. Jeigu jus nežinote, ką daryti sudarant naują Ministerių Kabinetą, tai ką jus toliau darysit? (Atst. Vailokaitis iš vietos: dar yra 10 dienų). Ponas Vailokaitis pagalvos, ką jie turės daryti. Butų gerai, kad kunigas Vailokaitis butų pagalvojęs ir pasakęs Ministerių Kabinetui, ką jisai turi daryti, kad Kabinetas butų galėjęs tai įrašyti ir į savo deklaraciją. Mes manėme, kad šitos derybos, dabartiniu momentu yra visai nereikalingos, kad jų šiandien nereikėjo vesti, šiandien tos redybos gali buti naudingos tik tai pačiai Lenkijai, bet ne Lietuvai. Krašte yra šita mintis pasireiškusi labai stipriai. Kodel vyriausybė neatsako į tą klausimą, kodel ji nenuramina musų visuomenės. Musų manymu, kadangi Lietuva yra sudariusi Klaipėdos konvenciją tik su didžiomis entantės valstybėmis, o ne su lenkais, tai musų vyriausybė tik toms entantės valstybėms ir turėtų pranešti tas savo taisykles, kurioms einant lenkai ir kiti galai plukdyti Nemunu mišką. Tuo savo pareiškimu mes pilnai išpildytume savo tarptautinius pažadėjimus.Tiesiogiai derėtis su Lenkija šiuo klausimu jokio reikalo nėra.

Šiandien, kada Lenkija į visų pusių yra spaudžiama, kada ji ieško sau draugų, kada ji junta, kad jos ekonominė, finansinė ir politinė padėtis labai ir labai nepastovi pasidarė, šiandien, jei jau norit eiti ir kalbėti su Lenkija, tai jųs pastatykit visą klausimą visoje plotmėje: arba Vilnius, arba mes nekalbam su jumis. Reikia žinoti, kad kiekvieną rytojaus diena stumia Lenkiją vis į blogesnę ir blogesnę padėtį. Ir ateis galų gale laikas, kada Lenkija turės pasakyti: imkit Vilnių, bet kalbėkit su mumis. Dabar, ponai krikščionys, tą paskutinį savo atutą — išėjimą į jurą — atiduodat Lenkijai, tai ką jus už tai gaunate? Nieko.

KAM BUVO REIKALINGOS SU LENKAIS DERYBOS.

Gal viena kita grupė, kuri turi koncesiją miškams plukdyti, uždirbs kelis šimtus tukstančių litų. Bet ar del to yra reikalo tartis su Lenkija ir atiduoti jai tokį svarbų atutą — kaip išėjimas per Klaipėdą į jurą? Ne, tokio reikalo nėra ir todėl šiandien kalbėti ir bendrai sėdėti už vieno stalo su lenkais jokio reikalo nėra ir negali buti tol, kol lenkai nepastatys klausimą visoje pilnumoje, kol nebus kalbos del grąžinimo Vilniaus Lietuvai. (Atst. Vailokaitis, iš vietos: Ar pamiršot, kai jusų žmonės važiavo į Varšuvą?) — Aš Varšuvoj nebuvau... Tai jus važinėjot ir dabar važiuojate... (Iš df. Šleževičius ir Romoj buvo) — Buvo ir Romoj, tiesa... Šleževičių ir popiežius priima, o kai nuvažiuoja jusų kanauninkai, tai popiežius nesiteikia juos priimti... Ką padarysi... Juk kunigas šmulkštys sakė, kad ir konkordatas negalėjo įvykti del to, kad Lietuvoje gyvena vienas nevidonas Sleževičius. (Kairėj juokas). Ką padarysi, jus jau padarykit kaip reikiant. (Atstovas Ambrozaitis, iš vietos: Popiežium Sleževičių padarysim) — Labai malonu!

KRIKŠČIONYS NUKLYDO Į ŠUNTAKIUS.

Tesiant toliau kalbą del užsienio politikos, man tenka dar keliais žodžiais apsistoti del musų bendros užsienio politikos. Mes klausinėjom musų buvusį Ministerių Kabinetą klausiame ir dabartinį Ministerių Kabinetą, prie kurios gi valstybių grupės musų interesai linksta? Su kuria gi pasaulio valstybių grupe musų valstybės politika galėtų eiti? Juk ne vien su Vatikanu mes rišim Lietuvos ateities klausimus, ne vien su popiežium, kuris nėra jokia pasaulio politikoje jėga. Mes tur but turime ieškoti ir kitų pajėgų. Šiandien keičiasi pasauliniai santykiai, šiandien jie įgyja naujų formų. Ar musų vyriausybė, stovinti prie užsienių politikos vairo, pagalvojo, į kurią vagą reikia įvesti Lietuvos politiką. Jeigu jus, ponai ministeriai, nurodytumėte, kuriuo keliu manote eiti, gai mes jau galėtume pagirti; o jei tie jusų sumetimai butų klaidingi, gal ir mes galėtume padėti Jums surasti tuos kelius, kuriais Lietuvos politika galėtų eit. Bet jus, ponai, nieko nesakot. Mes tat nežinome, kur link jus einat, kur link Lietuvą vedat. Šiuo momentu, kada Europoje sprendžiamas viso pasaulio likimas, kada prieš mus stovi saugumo pakto klausimas, kada visos mažos ir didelės valstybės yra sukilusios ir susirupinusios del savo ateities, kada gyvenimas visoje Europoje virte verda, ką gi daro musų vyriausybė? Nieko, pas mus čia tuščia vieta! Jei jųs nežinot, kur reikia eiti, jei jųs nežinot, kuriais keliais reikia vesti musų politiką, tai jus turit pasitraukti. (Iš df.: Pasakyk, kur reikia eiti) — Mes nežinome, ko jus norit; jus pasisavinot valdymo monopolį, todel jus turite pasakyti, kur jus mus vedat ir kokiais keliais? Tuomet tik mes galim eiti su jumis ar ne. Bet kada jus esat žmonės, kurie nežino ką daryti, tai vistiek, kalbėk jums ar nekalbėk — jus liksit toki, koki buvot deklaraciją rašydami.

NAUJO KABINETO POLITINIS BANKROTAS.

Kalbant bendrai del užsienio politkos tenka dideliu pasigailėjimu konstatuot naujo ministerių Kabineto šituo klausimu pilnas bankrotas. Jis neturi jokio nusistatymo nei Vilniaus klausimu, nei Kopenhagos derybų klausimu, nei santykių su kitomis valstybėmis klausimu — nieko, o nieko jis nežino ir jokių perspektyvų nematyti. Todel mes, tai konstatuodami, turime pasakyti, kad nelaiminga Lietuva, kuri su tokia užsienių politika įeina dabar į tolimesnį gyvenimą, įeina į gyvenimą tada, kai, ištikrųjų, Lietuvai gal yra reikalingas labai gyvas, labai smarkus susirupinęs ir suprantąs Lietuvos reikalus, aktyvus žmogus. (Iš df.: Ot, kaip Sleževičius).

Toliau tenka man apibudinti musų vidaus politiką.

Kalbant del vidaus politikos, tenka apsistoti labiausiai prie trijų dalykų: švietimo, teisingumo ir vidaus reikalų.

TEISINGUMO MINISTERIJOS LIKIMAS.

Pono Tumėno palikimas.

Su teisingumu pas mus Lietuvoje visuomet didelė nelaimė. Teisingumo atžvilgiu kiekviena nauja diena neša mums naują siurprizą. Aš nežinau, ką pasakys naujas ponas ministeris ir ką jis padarys toliau. Aš žinau tik viena, kad tai, kas pasiulyta šiandien naujo pono ministerio, tas pats jau buvo pasiulyta ir 1920 metais, butent apie civilinio ir baudžiamojo kodekso, civilinio ir baudžiamojo proceso sutvarkymą. Tada per dvejis metus ministeriui nepasisekė įvykinti to didelio darbo. Aš bijau, kad ir dabar nepavyks ponui ministeriui kaipo teisininkui, yra labai gerai žinomi visi tie dalykai, kurie dėjosi musų teismuose ponui Tumėnui ministeriaujant. Juk ponas Tumėnas —aš nežinau — tur but jis tokią nelaimingą ranką turėjo — prie ko jis prisiliesdavo, visur palikdavo tik žaizdų, visur tik griaudavo, nieko nestatydamas. (Namus stato. Dešinėj juokas) — Teisybė, namus stato... su Kulviečio pagalba, — su pagalba to žmogaus, kuris pats yra valstybės gynėjo priežiuroje. (Atstovas Toliušis, iš vietos: Kalėjime buvo, ne priežiuroje). Ponas ministeris pasilaikė sau Kulvietį ir paliuosavo du valstybės gynėjo padėjėjus, kurie nenorėjo dirbti su tokiu žmogumi, kuris yra jų priežiuroje, kaipo kaltinamas netikrų banknotų dirbime ir platinime. Jei ponas Tumėnas paliuosuoja du valstybės gynėjo padėjėjus, o pasilaiko tokį poną Kulvietį, tai labai ryškus podraug liudnas faktas musų teisingumo srityj.

Ponas Tumėnas, pradedant nuo Purickio bylos, panorėjo įsiveržti į teismą ir diktuoti savo valią, kuris vertė teismą per Valstybės Gynėją atiduoti jam tą bylą. Padaręs tokį slidų žingsnį — tas Teisingumo Ministeris riedėjo toliau, griaudamas iš pamatų teismo nepriklausomybę. Nes. kas gi yra teismas, jei kiekvienas teismo narys privalo bijoti kiekvieno ministerio piršto pamojimo? Kas per teismas ir kaip jis galės bylas spręsti, jei jis privalo kiekvienu momentu atsižiurėti į tai, ką pasakys toje byloje ponas ministeris? Buvusis Teisingumo Ministeris p. Tumėnas teismų nepriklausomybę sulaužė. Jis neatsižvelgė į teisininkų ir teismų protestus; priešingai už tai kad teismo narys bendro susirinkimo nutarimą motyvuodamas išdriso parašyti, priešingą ministeriui, nuomonę, pašalina jį, metą jį kitur ir tuo sulaužo teismų sutvarkymo įstatymą. Maža to, budamas Teisingumo Ministeriu p. Tumėnas vertė teismą daryti tai, kas neatatinka musų įstatymams. Kiekviename žingsnyje jis veržėsi į teismų nepriklausomybę, savinosi teismų kompetenciją, stengėsi visur daryti savo įtakos.

Ką žada naujasis teisingumo paveldėtojas?

Ar naujas ponas Teisingumo Ministeris paskelbė mums, kad visi p. Tumėno neteisėti darbai rytoj ir tuč tuojau bus atitaisyti? Ar naujas ponas Teisingumo Ministeris pasakė, kad buvo sulaužytas įstatymas, ir aš atėjau, kad vėl senąją tvarką galima butų įvesti? Jis to nepasakė. Turiu manyti, kad gal jis prijaučia, pritaria buvusiam Teisingumo Ministeriui Tumėnui, kad jis gal nemano atitaisyti buvusio Teisingumo Ministerio klaidų. Jis negalėjo nematyt ir nežinot, kaip skaudžiai buvo paliesta pono Tumėno įsakymais ir parėdymais teismas ir teisėtumas Lietuvoj. Ir todel pirmasai jo žodis turėjo buti: "ponai, aš noriu atitaisyti tą, ką padarė mano pirmtakunas, ką jis sulaužė, gal nežinodamas, tai ką daro, lai dovanoja jam Dievas, aš atitaisysiu". (Dešinėj juokas).

Bet šitokios deklarcijos viename tesingumo srities tekste aš randu naują neaiškumą, kuris verčia kiekvieną pagalvoti.

Čia kalbama apie įvykinimą konstitucijos 67 ir 67 st. norima sudaryti aukščiausias teismas. Aš bijau, ar nėra tas skubotumas, kuriuo norima tas aukščiausias teismas sudaryti, pagristas kitais pamatais. Ponas Tumėnas gal but svajoja buti to naujo senato pirmininku ir ar nėra ten liuosos vietos tam, kurs griovė teismus, kad jis galėtų pakliuti į aukščiausiojo teismo narius, kad galėtų varyti savo pradėtąjį darbą toliau. Kitaip man nesuprantamas tas skubotumas, neš nesirupinama tuo, kas sudaro teismų ir teisingumo kvintensenciją, bet rupinamasi kitais dalykais, kurie šiandien tiesioginės reikšmės r svarbos tesmui nebeturi.

LIETUVA — POLICINĖ VALSTYBĖ.

Visa Lietuva — Angelų sargų globai.

Prieisiu prie vidaus politikos. Čia randame visai ką kitą. Čia ponas Ministeris Endziulaitis pažada atiduoti Lietuvą policijos prežiurai. Taigi Lietuva bus ta valstybė, kur policija bus viskas. Ne be reikalo ponas Vidaus Reikalų Ministeris savo deklaracijoj kalba apie tai, kad policija busianti ištobulinta. Ne be reikalo daroma policijos manevrai. Manevrai daroma tam, kad visą kraštą išgąsdintų, visą kraštą į baimę įvarytų. (Iš dešinės: Sleževičiui baimę įvaryti). Ne, man neįvarysit. Aš esu pripratęs prie policijos (Dešinėj juokas). Manęs neįgąsdino rusų policija, neįgąsdins ir p. Endziulaičio policija, nors jį ir paėmė sau patroną Aniuolus Sargus. Ar ne tas Aniuolų Sargų, kaipo patronų, sau pasirinkimas yra įrodymas, kad musų policija žemiškomis pajėgomis jau nebepasitiki ir šaukiasi į pagalbą, kad Lietuvą geriau tvarkius, visas dangiškas pajėgas (Iš dešnės: Šv. Mykolą baltąjį). Bet ne vien policiją ponas Ministeris tvarko. Jis tvarko ir kitus savo ministerijos valdininkus... Visi valdininkai, kurie nemano taip, kaip mano ponas ministeris, kaip mano tie, kurie jam įsako, kaip mano Ožeškienės gatvės Nr. 3 — yra visi pašalinami iš savo vietų. Tie visi žmonės, nors ir nepriklauso prie liaudninkų ar prie kitos kairios partijos, bet jeigu jie nemano, kaip ponas ministeris ar nepildo aklai Ožeškienės Nr. 3 įsakymų, jei jie bent kiek savarankus žmonės pasako savo veto tada, kada buvo elgiamasi ne pagal įstatymus, — visi tie žmonės jau pavaryti, pakeisti kitais, kurie, esu tikras, pildys šventai tai, ką bus Ožeškienės gatvės Nr. 3 įsakyta. Manau, kad visoj Vidaus Reikalų Ministerijoj visur bus pasodinti tik savo žmonės, neatsižiurint į tai, kokia buvo jų praeitis, su kokiu bagažu jie ateina į darbą. Pakanka, bile butų paklusnus ir ištikimas tos partijos tarnas, kuri šiandien valdo Lietuvą.

(Bus daugiau)

MATAS BIEKŠA

Jis yra Sandaros įgaliotinis. Įvairiais Sandaros organizacijos bei administracijos reikalais, jis pastaromis dienomis lankosi po lietuvių kolonijas Mass. valst. Turinti kokius reikalus su Sandaros organizacija bei laikrašČio adm., galite per jį atlikti, turėdami juomi pilną pasitikėjimą.

Sandaros Adm.

KALĖDOS NETOLI!

Jei nori suteikti linksmumo per Kalėdų šventes savo giminėms Lietuvoje, tai suteik jiems kalėdinę dovaną. Geriausia jiems dovana tai doleriai! Tad pasiųsk keletą dolerių per Sandaros Agenturą, gausi gerą patarnavimą ir suteiksi linksmumo savo giminėms.

SANDAROS AGENTURA

327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

Mikas Petrauskas.

Dienyno Nuotrupos.

KOVAS. 1 d. šilta, kaip vasarą, tik truputį apsiniaukę. Vėl sniegas nutirpo.

Buvau užėjęs pas pp. Sležević̃ius. P-nia Doma Sležević̃ienė godėsi, kad jos vedama Gelgaudiškyje vaikų našlaičių prieglauda išmėtama. Valdžia buk norinti tą bustinę panaudot kuriems tai kitiems reikalams, bene dvasiškiams atiduot ar išnomuot. Tuo reikalu p. Sležević̃ienė labai susirupinusi, nes nepermato kur butų galima tuojaus prieglaudos vaikus perkelt. Dargi prieglaudai remontas ir kainavęs nemažai; tuo budu darosi materialių ir moralių nuostolių.

Kovo 3 d. Šiaulių Sąjungos suvažiavimas. Posėdžiai Kaune, Liaudies Namų teatre. Žmonių kupinai, visų skyrių suvažiavę atstovai.

Kovo 5 d. Ryte snigo; įdienoję buvo visai šilta, o vakare pašalo, buvo ½ laipsnio pagal R.

Kovo 7 d. Atšilo. Šiandien pirmu kartu pas mane dainavo basas Antanas Vaičiunas. Balsas gražus ir didelis. Jau daviau partiją Senio, "Biurėje", Liaudies Operos spektakliui.

Kovo 8 d. Šiandien aš ir kap. Klimaitis važinėjome po Kauno apylinkes ir žiurėjome tinkamos vietos, kad pastačius "Birutę" po atviru dangum.

Kovo 10 d. Po mano paduotais Radio Meno Koperatyvo įstatais šiandien pasirašė Ministeris Pirmininkas, p. Petrulis ir vyriausis kredito įstaigų ir koperatyvų inspektorius, p. V. Matulaitis.

Kovo 11 d. Sniegas vėl krinta, bet nešalta. Gavau laišką nuo direktoriaus Leningrado Valstybinės Konservatorijos, p. A. Glažunovo apie prof. tos konservatorijos, p. Karnavičių, kurį aš kviečiu prie savęs, prie busimos Lietuvių Muzikos konservatorijos, Kaune. P—nas Glazunovas apie p. Karnavičių davė geriausį žodį.

Kovo 12 d. Sniegas ištirpo, bet vakare atvėso.

Kovo 13 d. Buvo užėjęs iš Šiaulių matininkas, p. Daugėla ir tarėmės dėlei įkurimo Liaudies Operos Šiauliuose.

Kovo 14 d. Buvau svečiuose pas inžinierių Steponą Kairį.

Kovo 16 d. Gražu, saulėta, bet nėra šalta.

Kovo 18 d. Daug dirbu su jaunais Liaudies Operos artistais. Dirbu, perrašinėju tretį aktą operos "Elgetos Duktė".

Kovo 20. Diena šilta. Turėjau "gražų" reginį. Gerai išsigėrus moteris nešė maišelyje dvejatą gorčių kruopų ir, jai nepastebint, maišelis atsirišo, kruopos, beeinančiai, byrėjo per keletą desėtkų žingsnių. Pajuto tuomet, kaip maišelis liko tuščias. Moteris sustojus pradėjo kruopas nuo žemės rankioti, bet surinkti nėra galima. Pamatę "nelaimę" kaiminkos, atėjo nekurios su šluotomis, o nekurios atsinešė vištas ir paleido, kad prilestų. Tas nuotikis buvo ant Kalno gatvės.

Kovo 21 d. Buvau Ministerių kabinete ir klausiau direktoriaus, p. Dailidės, delei užtvirtinimo Radio Meno Koperatyvo. P-nas Dailidė pasakė, kad pirmiausiai tas dalykas priklauso Susisiekimo Ministeriui ir Ministeris tuo reikalu nepatiekęs dar savo nuomonės.

Kovo 23 d. Susisiekimo Ministeris delei Radio Meno kooperativo nereiškė savo nuosprendžio, bet persiuntė tą dalyką Pašto Direktoriui, inžinieriui p. Tomaševičiui ir pavedė pastarajam patiekt savo nuomonę.

Kovo 24. Esu Šiauliuose. Pirma Lieudies Operos repeticija; surinkau iškarto 67 choro narius

Kovo 27. Esu Kaune. Opera duoda "Romeo ir Julija" su Kipru Petrausku ir Lipkauskaite. Šiandien tai jau kaip ir šventė, nes Valstybinio Teatro ne tik kad atšlaimą, bet ir visą daržą gražiai išlavė, apsivalė.

Kovo 28 d. Valstybinė drama statė Ostrovskio "Miškas". Geriausi to vakaro artistai — Jurgis Petrauskas, Pilka ir Kupstas.

Kovo 31 d. Šiauliai. Mokinu Liaudies Operos narius "Birutę". Pasipildė daininiņkų ir chore viso 90 žmonių; daugiau neimsiu.

MEMORANDUM

Viename šeimyniškame susirinkime užpuolė mane moterys už tai, kad aš netinkamai parašęs "Sandaroje", "Dienyno nuotrupose" apie moterims bučiavimą rankų. Buvo pavaroota viskas, kas įmanoma, kad rankų bučiavimas neprivalo but anuliuotas. Vienos jų sakė: pati etika — girdi— įsako (kur?), kad moterei, kaipo švelnesniam sutvėrimui, reikalinga pareikšti ir ypatingesnę pagarbą. Sakau, — gerai,— jeigu moteriškos tokios švelnios, tai kodėl jos, gana tankiai — nervų dirksnių delei, — išdrasko vyrams akis. Kitos sako, kad moterišką reikią butinai pagodot delei dailumo, nes moteris už vyrą turinti daugiau apskritųjų formų. Nieko — sakau — "jorkšyrai" gana apvalus sutvėrimai, ar tai jau jie yra idealu gražnos? Tas atsakymas labai nepatiko. Vėl sako: moterys turinčios daugiau ekspresijos už vyrus. Sakau: pasirodytų, kad bezdžionė butų delei savo ekspresijos ir graži, nes jį gyvumo turi labai daug. Tuomet man pastatė kiečiausį argumentą, — sako: moterį kiekvienas vyras turi gerbt ir mylėt, nes ir jo motina — moteris. Žinoma, tas tiesa ir butų argumentas nesugriaunamas, kad moteris ir butų motinomis, o ne bergždžiai pasaulyje gyventų. Kad, ve, ir man dabar reikia operetėn "Vaikas ar Mergaitė" dvynukų ir jų Kaune gaut negaliu. Kur tas moterų tobulumas? Draugiau su manim neargumentavo ir draugiškai išsiskyrėme. Keli vyrai žiurėjo iš šalies, bet nežinojo apie ką ten taip karštai kalbama, ko tai moterys mane taip karštai puolė. Nesisakiau, kad buvau užpultas, bet juos tik suidominau pasakydamas: ubi mel ibi apes (kur medus, ten ir bitės).

Ponas Paderewskis, sausio 19 d., paskambino savuoju specialiai nuvežtu Romon pianu, p. papai, papos privačiam knygyne ir lietuviams tas kainavo, nes už Paderewskio papai duotą koncertą (už kurį papa nieko nemokėjo), lietuviai užmokėjo Vilniumi. Tiesa, Kaune, papos pasiuntinys, p. Zecchini, gavo nuo žmonių supuvusių kiaušinių į langus ir jo lenkelė gaspadinė į nugarą. Vis tai del Paderewskio muzikos.

Šiuo laiku Lietuvos Paštas specialę atydą atkreipė į laiškus, rašytus iš Amerikos. Paštas daro net anketas delei pagreitinimo laiškų pristatymo ir jų nežuvimo.

Niekuomet gal taip nebuvo pasaulyje, kaip dabar kad darosi. Namą pavaduoja gatvė, o tėvynę — visas pasaulis. Daug čia, Lietuvoje, ypač nori pavaduot tėvynę. Norėtų kiti važiuoti bile kur, šilčiausiuosna kraštuosna, kad ir kobrų gaudyti, bile tik išvažiavus iš tėvynės. Tiesa, čia yra daug įkirumų.

Gražiausi dalykai, kuriuos žmogus turi, tai jo mintis. Kuomet mintis keno buna stipresnės, tai tas stengiasi eiti viso pažinojimo keliu ir ieškoti ryšų tarp praėjusių, esamų ir busimų protų didelių žmonių.

St. Ŗ. Ryksiulis.

Mano vienos dienos dienynas.

(Tik, žinoma, šių dienų, Kaune).

Rytas. Nubundu. Sugulėtas patalas, tvankus kambario oras, surugus, dar visai blakstienų neatmerkusi mano sena, storoji šeimininkė ruošia virtuvėj pusrytį: juodos kavos ir silkių su pipirais; voras palubėj musę karia — viskas vyksta realybėj, mano minčių niekas nekelia aukščiau voratinklio ir neneša toliau karčių pipirų, niekas nekuria saldžiųjų svajonių, nedaigina joms sparnų skristi į Sietyno tėvynę. Aš realystas!

Pavalgęs silkės su karčiais pipirais, atidavęs storai šeimininkei paskutinius 50 ct., kaip tai per nelaimę užsilikusius, rukščių kopustų pietums nupirkti, pasijuntu tikras proletaras "Lai gyvuoja proletariato diktatura", "da zdrastvujet revoliucija!" — sušunku pro pipirais prikartusią gerklę. Aš revoliucionierius!

Tik štai nelaimė, kieme pasirodo, kaip tai netikėtai užklydęs, "angelas sargas" su saule kaktoje. Saulės spinduliai patekę į mano kambarį apšviečia ir tamsiausius pakampius, net voras apšviestas savo tinkle, pametęs musę smaugti, slepiasi. Mano revoliucingos paraudusios pakampės balti pradėjo, o aš iš pilnos jausmų krutinės "Lietuva tėvynė" užtraukiam. Aš patriotas!

Išbėgu į miestą... o bažnyčių! Taip ir skamba vąrpai, ir kyšo bažnyčių bokštai ir kryžiai; vidųj vargonai duduoja, žmonės sielas prieš aukurus kloja, o malda, malda... Ir mane vilioja palikti šios žemės klajonės. Ir skristi pomirtin. Aš tikintys krikščionis!

Išeinu iš bažnyčios, patenku ir pats nežinau, kur. Salė, estrada, teorijos, laisvamanių "gliorijos", darvinistai, šliupistai ir mano kvailoje makaulėje pasidaro tikra bedievybė. Aš laisvamanis!

Ir skubiu Laisvės Alėja, o taip ir skamba mano siela: "o sparnai žvaigždžių, skriskite pamažu, nes vistiek dangaus berybės neperlėksiu." Aš simbolistas!

O Laisvės Alėjos madonos! Taip ir matosi pančekutės raudonos. Gražios, laibos kojytės, lyg iš stirnų skolintos, iškylios, iškištos krutinės, lyg kalvio dumplių pripustos, o žydinčių veidukų skaistumas, pudros miglos tirštumas, akučių saulėtos šypsenos meilumas, viskas, lyg nežemiškas esybes sukuria. Tik štai vienas saulėtas meilus žvilgsnys džiagt mano sielon, ją užburė, ją pavogė iš mano sudiržėjusio sostinės dulkėse kuno. Manęs mano palte nebėra, kaž kur dingau: kepurė ant kažko kabo, rankovės tuščios, šliurės kažkaip tratuaru velkasi, nepasilkdamos nuo tuščių kelnių, net ir daug žinanti "Echo" ir Žaliojo kalno žibutė Morta, tur but, nebesusektų kur aš. Aš romantikas!

Tik štai po keliolikos žingsnių eina su Jokubu mano Mariuks. "Aš tave myliu!" kaip lakštingala gieda Jokubui. Aš tik "labas, Maryt"! o ji, vos akis pajudina. Štai, tau, ir moteries idealas. Kad jas kur imtų galas, spiovęs į Laisvės Alėjos lange įšstatytą lėlę, murmu po nosimi pats vienas: "aparatai, preparatai, automobilių ratai, Kauno konkė, autobusas ir karštyj troškulį tildąs Ragučio limonadas"... Aš futuristas!

Bėgu namon! Aušros takas, o pas jį statomas finansų ministerijos namas. Tik štai laimė! Kažkoks žioplys pametęs penklitę seną. Aš ją pakėlęs, marš į teatrą ir kaip matai partery sėdžiu, "biš" Petrauskui rėkiu. Aš buržujus!

O po pabaigos teatro įspudžius gromuliuodamas grįžtu į namus miegot. Narai ne narai, lova ar palovė, pats išmintingasis Ezopas nepasakytų kokia čia velniava. Guliu! tik kai užtrauks "amžiną atilsį", net nusigandęs kuo ant Marso nenulėkiau. Bet veltui! Pasirodo, blakių pakasynosna patekęs. "Dovanok jai dangaus karalystę!" — pasimeldęs už vėlę atsiguliau, tik perspėtas del mano kilusio triukšmo prabudusios storos šeimininkės, kad atsargiau gulėčiau, nes nužudęs kitą gyvybę padarysiu antras šermenis, kuriosna vėl tukstančiai gyvųjų susirinks.

Ir toks mano vienos dienos dienyno galas! Ir žinoma, kaip Kaune ir prie dabartinių "normalių" aplinkybių. Buk sielos akrobatas — gyvensi!

Darbininkas

Anksti rytą tek saulelė,
Aš skubu jau lauką art.
Ei! jauteliai palšnugariai!
Gali ponas mus subart.

Ar tai lietus lauke lytų,
Akmenys iš dangaus birt',
Mano dalis juoda, kieta,
Rankoj darbas turi virt.

Vasarą saulutė šildo
Karšti degin spinduliai,
Lankoj šieną ar rugelius
Piaunu pradalgę skubiai.

Vėlai vakare iš darbo
Reikia gryšti į namus.
O ten žmona skurde, varge,
Randu verkiančius vaikus.

Ar tai vasara, ar žiema,
Byra prakait's nuo kaktos.
O vargelis spaudžia kietas.
Truksta duonos net sausos.

Ponai bara, stumdo vargšą,
Aš turiu kantriai kęst.
Kada laisvės išsvajotos
Aš galėsiu dieną švęst?

J. Medžiaušis.

PLATINIMUI švento katalikiško tikėjimo-misijų kiekvienas geras katalikas turi mokėti $1.00 metuose; geresnis katalikas moka $6.00; o amžinas katalikas moka $40.00. Prie minėtų dolerių dar kas diena reikia dadėti 1 Tėve Musų, 1 Sveika Marija ir šv. Pranai Xavere, melskis už mus. —Gyvieji prie misijų gali prirašyti ir mirusius savo gimines ar draugus ant lygių mokesčių. Kasdieninių poterių už mirusius draugus nereikia.

Pasekant šitą katalikišką receptą ir mokant po $1.00, per metus susirinktų $270,000,000. O kad buti geresniais katalikais ir mokėti po $6.00 per metus, susirinktų $1,620,000,000, už kurią tai sumą, brolyci, galėli gyventi kaip rojuj.

Butina musų pareiga.

Mes gyvendami šiapus plataus Atlantiko, naudijamės visomis Dėdės Samo suteiktomis šios šalies laisvėmis: susirinkimų, spaudos, žodžio ir t.t. Reiškia mes gyvename kulturingoje ir laisvoje šalyje, ir. rodos, kad mes jau viskuom esam užganėdinti ir neprivalom apie nieką daugiau rupintis, t. y. atradome tai, ko troškome ir už ką kovojome gyvendami anapus plataus vandenyno po sunkiuoju kraugeringo caro jungu. Bet tai ne viskas. Jei mes atvykę į Kolumbo žemę atradom tą laisvę, tai dar nereiškia, kad mes daugiau neprivalom niekuomi rupintis ir jokių pareigų atlikinėti. Gal but nekuriems taip atrodo, tačiau tikrenybėje yra visai kas kita. Mes turime neužmiršti tai, kad Lietuvoj gyvena tukstančiai musų artymų giminių: senieji tėveliai, broliai, seserys ir daugybė kitų, kurie neša ant savo pečių sunkų kademų jungą. Tiesa, gal nekuriems mažiau susipažinusiems su dabartine Lietuvos tvarka ir leidžiamais kademų įstatymais, dalykai atrodo kitaip, tačiau faktas pasilieka faktu, kad gyvenant Lietuvoje musų giminės kenčia daug didesnį vargą ir neša ant savo pečių daug sunkesnį jungą, negu kraugeringojo caro viešpatavimo laikuose. Caro laikuose buvo uždrausta laisvė žodžio, laisvė susirinkimų, laisvė spaudos ir tt. Tas pats šiandien yra Nepriklausomoj kademų valdomoj Lietuvoj. Šitą faktą aiškiai įrodo birželio 20 dieną, 1925 metų. Toje dienoje kademai, budami didžiumoje seime, išleido viduramžių pelėsiais apkepusį inkvizicijos laikų įstatymą. Šiuo įstatymu atimama piliečiams laisvė žodžio, spaudos, susirinkimų ir įvedama politiniams prasikaltėliams mirties bausmė. Taigi čionai kiekvienas gali aiškiai sau persistatyti tas aplinkybes, kuriose prisieina gyventi musų giminėms Lietuvoje. Reikia neužmiršti ir tai, kad prie dabartinės kadem valdžios ukininkai turi mokėti neapsakomai didelius mokesčius, kad kartais prisieina ir paskutinės karvutės netekti del mokesčių nesumokėjimo, o apie kitus dalykus, kaip tai apšvietos reikalus, t. y. laikraščių užsiprenumeravimą ir kt., negali buti nei kalbos. Taigi šitame taip svarbiame ir butiname apšvietos reikale mes neturime atsukti nugaros savo giminėms gyvenantiems Lietuvoje, bet turime pagelbėti jiems, nes tai yra musų butina pareiga. Šitoji musų pareiga yra gana svarbi ir gali suteikti naudą dviem pusėm: viena suteiksime apšvietos ir žinių apie tikrąją padėtį Lietuvos vidujinio judėjimo, kaip tai: seimo, valdžios ir abelnai viso pasaulio, o antra, suteiksime paramą kademų smaugiamai išleistuvei, kuri leidžia pažangaus turinio laikraščius ir knygas.

Pirmiausia prisieina paminėti tas faktas, kad Jungtinėse Valstijose gyvena arti miliono lietuvių, tai yra trečdalis visos lietuvių tautos. Iš to didelio skaitliaus mažai rasime tokių, kurie neturėtų gimnių, gyvenančių anapus Atlantiko. Tiesa, daugelis iš musų mažai domės kreipia į Lietuvoje gyvenančius gimines. Kame gi priežastis to atšalimo? Gal but ne vienas pasakys, kad Lietuvoje gyvenanti giminės žiuri į mus amerikiečius ne kaipo į gimines, bet kaipo į kokį tai niekuomet neišsemiamą aukso maišą. Bet ne tame dalykas. Ne visuomet galima teikti pagelbą didelėmis sumomis ir ne visuomet toji pagelba atsiekia savo tikslą. Kartais su maža pinigų suma galima suteikti daug didesnę pagelbą ir atlikti mums priklausančią ir gana svarbią pareigą. Toji brangiai Lietuvoj gyvenančių žmonių įkainuojama pagelba bei suteikta jiems dovana — tai darbo žmonių laikraštis. Rodos mes gerai atmename 1905 metus, kuomet po revoliucijai mes atgavom suviršper 40 metų uždraustą lietuvių spaudą. Tuose laikuose gimė pirmas lietuvių kalboje progresyvėj dvasioj vedamas savaitraštis "Lietuvos Ukininkas". Šis laikraštis per suviršs 20 metų savo gyvavimo teikdamas teisingas žinias piliečiams ir kovodamas už darbo žmonių reikalus, išsidirbo sau gana plačią dirvą ir populiarų vardą tarp Lietuvoje gyvenančių žmonių ir tokiu budu Lietuvos valstiečiai pasirinko jį sau už organą. Daugelis musų giminių, gyvenančių Lietuvoje trokšta jo, bet del sunkių finansinių aplinkybių, negali jo įsigyti. Gal ne vienas paklaus pats savęs, kame dalykas, kad šį laikraštį Lietuvos žmonės taip pamylo? Štai kame: Šis darbo žmonių laikraštis ir kovotojas už laisvę spaudos, susirinkimų, žodžio ir griežtai stovėdamas prieš įvedimą mirties bausmės, eina kas savaitė su priedais: "Žemė", "Sveikata", "Jaunimas", o prie tam dar metiniai skaitytojai gauna veltui "L. U. Kalendorių". Į šitai, gerbiamieji amerikiečiai, mes turime atkreipti domę ir suteikti jį savo giminėms Lietuvoje, nes tai bus brangi ir atmintina dovana. Kaina minimo laikraščio pigi— tiktai 2 doleriai metams, tai yra labai maža suma pinigų amerikiečiui, tačiau iš to nauda bus didelė ne tik jusų giminėms, bet ir laikraščio įstaigai. Pavyzdžiui paimkim domėn tiktai 20,000 lietuvių. Jei tie 20,000 lietuvių kiekvienas užrašytų savo giminėms tik po vieną laikraštį, užmokėdami po 2 doleriu, tai pasidarytų 40,000 dolerių (40.,000 litų). Laikraščio išelistuvė gavusi tokią sumą pinigų, galėtų be jokios baimės iš finansinio atžvilgio leisti laikraštį dar su nekuriais pagerinimais ir vesti griežtą kovą prieš laisvės smaugėjus ir inkvizicijos vykintojus Nepriklausomoj Lietuvoj, teikant teisingas žinias Lietuvos liaudžiai ir vedant ją prie susipratimo. Taigi dar kartą pabrėžiu, kad atlikime savo butiną pareigą ir nekreipkime domėsio į tuos mažai mums ką reiškiančius 2 doleriu ir siųskime juos kaip galint greičiau sekamu antrašu: "Lietuvos Ukininkas", Laisvės Alėja 60, Kaunas, Lithuania, arba galite užsirašyti per "Sandarą", paduodami savo giminių teisingą ir aiškiai parašytą antrašą. Taipgi neužmirkšite ir patys savęs. Užsirašykite minimą laikraštį ir sau, Amerikoje, o tuomet sužinosite, kenksmingus kademų darbus Lietuvai ir visai lietuvių tautai. Kaina minimo laikraščio Amerikoje 3 doleriai metams.

M. L. Vasil.

Iš Katalikų Federacijos virto advokatų agentura, kurią kunigų "Draugas" perša kun. Milaškai ir prižada parupinti geresnius advokatus, jeigu kun. Milaška sutiktų atimti bylą iš Bračiulio, kuriam yra pavedęs suprovoti tautininkų laikraštį "Dirvą". Tai vis artimo meilė.

Žinučių rinkėjas.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
ANTHONY A. TULYS, Editor
K. J. PAULAUSKAS, Busi ness Manager.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50; Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"SANDARA"
327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

DIDYSIS VILNIAUS SEIMAS.

Praeitą nedėldienį Bostono Sandariečiai iškilmingai paminėjo 20 m. Didžiojo Vilniaus Seimo jubiliejų. Jis yra minimas ir Lietuvoje ir kai kuriose kitose Amerikos lietuvių kolionijose.

Gruodžio 5 d. sukanka lygiai 20 metų, kaip lietuviai turėjo milžinišką suvažiavimą Vilniuje. Du tukstančiai su viršum skirtingais įsitikinimais atstovų iš visų Lietuvos kampų ir kampelių ir net iš Maskvos ir Varšuvos buvo suvažiavę į Vilnių apkalbėti Lietuvos reikalų. Seimas tęsės per dvi dienas, pirmininkaujant Dr. Basanavičiui. Buvo kalbėta trimis klausimais: Lietuvos autonomijos, mokyklų ir žemės. Tarimai padaryta dviem klausimais, butent Lietuvos autonomijos ir mokyklų. Žemės klausimas, suprasta, galėsiąs išsirišti, gavus Lietuvai autonomiją. Suvažiavimas nutarė reikalauti Lietuvai autonomijos etnografinėse jos ribose ir reikalauti įvesti į mokyklas lietuvių kalbą ir pakeisti lietuviais rusus mokytojus. Tiedu reikalavimai buvo plačiai paskelbti per spaudą ir plakatais. Caro valdžia atkreipė į tai domės ir skubotai padarė reformų Lietuvoje esančiose mokyklose. Kas dėl Lietuvos autonomijos, ji patenkino lietuvius, pasiulydama palikti tą klausimą išspręsti susirinksiančiai Dumai.

Tai buvo didelis lietuvių laimėjimas.

Apart to Vilniaus Seimas daug prisidėjo ir prie užkirtimo kelio lenkinimui lietuvių. Nes šiame suvažiavime buvo nurodyta, kad Vilnijos krašte per bažnyčias lietuviai yra labai lenkinami. Čia lietuviai kunigai pasižadėjo protestuot prieš tai. Suvažiavimas taipgi tarė savo žodį.

Šimiet minėdami tą istorinį Lietuvos įvykį, mes turime Lietuvą jau laisvą. Lietuvos mokyklose taipgi turime daugiau lietuviškumo, negu Vilniaus Seimas reikalavo iš caro. Bet musų kova vis tik dar nepabaigta. Dar neviskas atsiekta, kas ir kalbamam Seime buvo paliesta. Butent, ten buvo pakeltas klausimas, kad reikalauti mokyklas atskirti nuo bažnyčios. Bet kunigai, su Bučiu priešakyje, tuojau padarė didelį trukšmą. Pažangieji, prisibijodami, kad netektų Seimui išsiskirstyti nieko nenutarus ir tuo užsitraukti ant savęs didelę gėdą, nusileido kunigams ir tarimo tuo klausimu nedarė.

Tad šiandie mes, minedami didįjį Vilniaus Seimą, patvirtinkime savo nusisprendimą tęsti kovą iki ji pilnai bus laimėta, t. y. nenuleisti rankų, kol išvaduosime Lietuvos mokyklas ir visą Lietuvą iš kunigijos nagų. Taip darydami, greitai mes galėsime minėti Didįjį Vilniaus Seimą, kaipo laimėjusį visus savo pajudintus troškimus.

ASMENS LAISVĖS.

Šituo klausimu mes visiškai nemanėme kalbėti, žinodami jį esant per ilgą laiką visapusiai išgvildentu. Bet tai daryti mus privedė kiti laikraščiai.

Nepersenai mes grąžinome vienam Sandariečiui straipsnį, kurį jisai paskui atspausdino social-biznierių organe, padarydamas prierašą, kad "Sandara" netalpinusi jo to straipsnio. Sandariečių nusistatymo laikraštis "Vienybė" įmatė tame musų "nepateisinamą pasielgimą" ir pareiškė savo nuomonę, butent "to straipsnio nedėjimas ypač "Sandaroje" yra klaida ir prasižengimas prieš sąžinės laisvę, kurią Sandariečiai skaito savo principu". So. Bostono davatkų organas tuojau pasinaudojo šituo ir išpliekė pamokslą, kad štai Sandariečiai daug kalbą apie asmens laisves, bet patys tai nė nariams neduoda laisvai išsireikšti per organą.

Kadangi bandama liesti Sandaros principai, tai mes ir bandysime tarti kelis žodžius tuo senu klausimu.

Tuli įsivaizduoja sau, kad ten, kur pabrėžta žodžio, spaudos ir tt. laisvės, turi buti galima viskas. Jei žmogus gyveni demokratiniai vedamoj šalyje, kur laidojama asmens laisvė, tai kai kurie nori manyti, kad jie gali elgtis sulig to, kas "užėjo jiems ant seilės". Bet, žinoma, jie klysta. Taip buti negali ir negalės. **Asmens laisvė baigiasi ten, kur jis savo elgėsiu užgauna kito laisvę, arba ten, kur jo elgesys griauna pastatytą naudingą daiktą.** Leiskime, Amerika yra gana laisva šalis, bet jei atsirastų žmogutis, kuris norėtų padegti net paties savo gerą namą, tai valdžia jį persekiotų. Tai pavyzdys, kur žmogus negali elgtis "kaip jam atėjo ant seilės" net su savastimi.

Vaduojantis tuo principu, netalpinta musų organe p. Sekio straipsnis. Jame aiškiai buvo įmatyta daug neigiamų savumų, destrukcijos, o ne konstrukcijos to, ką Sandariečiai subudavojo per arti dvidešimts metų, todėl jis ir netalpinta. Ir tuo mes nė kiek neužgavome musų principų. Tą turėjo gerai suprasti "Vienybės" redaktoriai.

Kas dėl davatkų organo primetimo mum, kad mes rėkiame ant Lietuvos valdžios už laisvės varžymą, o patys ją varžome, tai mes turime pasakyti štai ką: Mes varžome ne laisvę, bet peiktiną asmens elgėsį, kuriuom jisai užgauna kitų laisvę, arba turtą. Šitai daro visas civilizuotas pasaulis. Tuo tarpu kas kita yra su klerikalų valdžia Lietuvoje. Tenai kunigai, užuot, ėję bažnytines pareigas, sulindo į kabinetą ir seimą ir tempia visą Lietuvos gyvenimą ant kunigiško kurpaliaus. Nori, kad žmonės pasikakintų vienomis mišiomis ir maldaknygėmis. Gerus raštus, gerus laikraščius, geras prakalbas, žodžiu visa tai, kas ugdoma civilizuoto pasaulio, šiandie Lietuvoje klerikalai neigia. Kitaip sakant, jie asmens "laisvę" auklėja iš antro galo: kas civilizuotuose kraštuose, Amerikoje ir k., smerkiama, tai Lietuvoje užgiriama, ir priešingai.

Tokio apsireiškimo Sandariečiai, žinoma, negali toleruoti ir todėl jie, drauge su Valstiečiais Liaudininkais, kovoja prieš klerikalų destruktyvį darbą.

SUSIVIENIJIMO REIKALU.

Artinantis rinkimams į SLA. centrą, mes norime dar vieną žodį tarti dėl tos pašalpinės organizacijos, kad jos nariai nesuskaldytų savo balsų laike rinkimų.

Trockio samdiniai ir tuli chicagiečiai, matydami taip didelį SLA. turtą, "seilę rija" ir platina visokius prasimanymus apie Susivienijimo Centro Valdybą. Matomai, tuo keliu jie tikisi pasigauti SLA. į savo rankas ir pradėti eikvoti jo turtą.

Dabartinė SLA. Centro Valdyba su mažais pakeitimais yra pilnai gera. Už ją kalba nuveitki jos darbai. "Tėvynės" 47 num. paduota atskaitą, kuri aiškiai parodo, ką Susivienijimo valdyba veikia. SLA. turi turto sumoje $740,750.24. Atskaita yra už praėjusį bertainį metų — liepos, rugpiučio ir rugsėjo mėnesius. Per tą laiką prisirašė prie SLA. naujų narių — suagusių 495 ir 83 vaikų. Tas gi parodo, kad dabartinė Centro Valdyba gerai veikia.

Tad balsuokime už sekančius:
Prezidentas — St. Gegužis,
Vice-prezidentas — Dr. Zimontas (naujas),
Sekretorius — P. Jurgeliutė,
Iždininkas T. Paukštis,
Daktaras kvotėjas — E. G. Klimas,
Iždo globėjai—J. Danielius ir Ambroziejus (naujas).

Ar tik ne nauja Purickijada.

Nelaiminga tauta, kuri turi savo sunų tarpe laidokų. Nelaiminga valstybė, kurios vadovai savo asmens reikalus stato augščiau valstybės reikalų.

Prie tokių nelaimingų tautų, prie tokių nelaimingų valstybių šiandie galima priskaityt ir musų šalelę Lietuvą.

Lietuvių visuomenė dar neužmiršo Jagomastaitės ir kompanijos šmugelio briliantais Estijoje; neužmiršo nelemto Purickio šmugelio sacharinu, kokainu; neužmiršo falšyvų pinigų dirbimo Šiauliuose, kur buvo įmaišyta musų labai aukštų ponų; neužmiršo ir daug kitų valstybę ir tautą žeminančių dalykų, kai šiandie vėl užeina ant Lietuvos dar biauresni dalykai, negu aukščiau paminėti faktai.

Valstiečių Liaudininkų atstovas J. Makauskis važinėdamas per Lietuvių kolonijas savo pranešimuose nurodė, kad katalikų-kademų blokas veda slaptai derybas su Lenkija ir kad visuomenė nieko nežinodama, gali buti pastatyta prieš įvykusį faktą —su Lenkija oficialės derybos arba jau susitarta.

Šiandie tas viskas jau išsipildė. Derybos su Lenkija jau artinasi prie galo. Šiandie niekam jau nebepaslaptis, kad musų katalikai-kademai dar praeitų metų gruodžio mėnesy pradėjo vesti slaptai derybas su Lenkija Berlyne. Vėliau Lenkijos tam tikri agentai atvažiuodavo Klaipėdon tartis su musų katalikų-kademų žmonėmis. Buvo susirašinėjama atatinkamais raštais, kurie šiandien yra nufotografuoti ir žinomi plačiam pasauliui. Dar vėliau slaptos derybos buvo vedamos užsienių kurortuose, iš kurių derybų matomai Kun. Šmulkštys nuvažiavo Amerikon.

Tų visų slaptų derybų pasekmės-Lenkijos-Lietuvos derybos Kopenhagoje, taip staigiai pradėtos, vėliau Lugano. Luganoj katalikų-kademų pasiųstoji delegacija pirmininko d-ro J. Šaulio lupomis sveikina Lenkijos delegaciją visos Lietuvių tautos vardu pareiškia, kad Lietuviai senai taipogi nori įeiti į gerus ir draugingus santikius su Lenkija, nieko nemінėdamas apie Vilnių ir Suvalkų sutarties sulaužymą. Ligi šiol kademai tvirtino, kad derybos tik teknikos reikalais, dabar tur but turės prisipažinti, kad tenai rišami ir politiniai klausimai.

Akyvaizdoje tokių faktų, ar gali buti didesnio pasityčiojimo iš Lietuvių visuomenės, kuri aiškiai yra nusistačiusi prieš by kurias derybas su Lenkija?

Dar sausio mėnesy Valstiečių Liaudininkų atstovai Seimo Užsienių komisijoj klausė p. Čarneckį, Užsienių Reikalų ministerį, pasakyti, ar tiesa, kad vedamos slaptos derybos su Lenkija, kaip eina gandai, ar ne. P. Čarneckis kategoriškai užginčijo, kad tokių derybų nėkus nesitaisančius. Papa Innocentas X suminkštino Urbono ra ir buti negali. šiandie niekam jau nepaslaptis, kad tokios derybos slaptos buvo vedamos. P. Čarneckis nežinoti negalėjo. Reiškia, p. Čarneckis, Užsienių Reikalų ministeris, savo tautos atstovams akiplėšiškai melavo.

Klausimas: Ar gali visuomenė pasitikėti savo tokiais valdžios atstovais, kurie nerausdami per akis meluoja, meluoja tokioj svarbioj įstaigoj, kaip Seimas.

Katalikų-kademų vyriausybė netik melavo, ji ir gražiai veidmainiavo. Ji viena ranka slaptai susirašinėjo su Lenkijos atstovais, kita ranka savo spaudoje "Lietuva" ir "Rytas" rašė ilgiausius straipsnius prieš Lenkiją sulygindama ją deglaja ir begėdiškai šmeižė Valstiečius Liaudininkus.

Kuomet atvyksta Kaunan Lenkų laikraštininkas Novačinskis ir kalbasi su katalikų-kademų ir net valdžios jų žmonėmis Valstiečių Liaudininkų žmonės per savo spaudą pakelia protestus ir griežtai smerkia tokią politiką, tokius valdžios darbus. Katalikams-kademams jų išvilktieji darbai nepatinka. Savo spaudoje dar smarkiau pradeda pulti "Lietuvos žinias", pradeda jas konfiskuoti, dėti pabaudas, net kalėjiman pasodino redaktorę Gerb. p. Bortkevičienę.

Dar įdomesnis sekantis dalykas.

Sekmadieny, spalių 18 dieną Kaune, Rotušės salėje įvyko M. Sleževičiaus paskaita derybų klausimu. Paskaitai pasibaigus buvo paklausimų, kurių tarpe vienas labai įdomus, del kurio visuomenė labai susirupino, butent: p. Sleževičius buvo paklaustas, ar tiesa, kad nekurie asmenys stovėję už derybas su Lenkija ir jas pradėję yra asmeniškai užinteresuoti; kad ant Nemuno kranto guli 60.000 kilometerių popierinės medžiagos, kuri atsiųsta asmeniui, pasidarbavusiam derybų labui. Kad nekurie labai aukšti asmenys yra gavę akcijų iš tos kompanijos ir Lenkijos, kuri kompanija yra užpirkusi mišką ir kuri nori gabenti mišką Nemunu.

P. Sleževičius paaiškino, kad jam sunku yra atsakyti į pateiktą klausimą, nes jeigu kas ir yra gavęs malkų ar akcijų, tai prie malkų gali neprisipažinti o akcijas gali ramiai sau laikyti kišenėj.

Tokie paklausimai buvo iškelti viešai ir matomai nebepamato, kaip nebepamato buvo kalbama apie derybas. Vienas tik aišku, kad Darbo Federacija yra gavusi koncesiją-monopolį plukdyti mišką Nemunu iš Lietuvos okupuotų vietų ir kad ji turi iš to nemažą pelną. Delto Darbo Federacija griežtai stovi cž derybas. Senai buvo sakoma, kad ir Darbo Federacija yra tik kunigų įrankis. Šiandie tas dar daugiau paaiškėjo.

22-X. **Žvingių Jonas.**

Kaip aš su Dzimdziais Amerikon atkeliavau.

Dzimdzidrimdziškai rašo **V. Dineika.**

Manau, kada daug kam keista ir juokinga pasirodys, jog žmogus jau virš metų išbuvęs Amerikoje, žmogus apvažinėjęs beveik visas Amerikos lietuvių kolonijas ir gerai pažįstas kone visus veikėjus, žmogus, kurs neužilgo rengiasi grįšti Lietuvon — rašo apie tai, kaip jis Amerikon atvyko! Žinote, man ir pačiam juokinga, bet rašau ir tiek!

Kad Dzimdzi Drimdzi juokino visus nuo scenos — kas matė juos — kiekvienas žino, tai kodėl gi nepajuokinti savus tautiečius ir per spaudą. Amerikos lietuviai pažįsta mus tokius, kokiais mes jiems pasirodėm, butent, linksmais ir scenoje ir gyvenime. Todel ir aš savo atsiminimuose rimtų dalykų nerašysiu; rimtumas (gyvenimo nemalonumai), ypatingai asmeniško pobudžio, niekam nėra įdomus, o todel: "Juokis, Pajacai!"

Nutarimas važiuoti.

Tai buvo 1924 metais pirmose Birželio mėnesio dienose. Gyvenau Kaune, vaidinau Valstybiniame Teatre, pešiausi su direktoriu, režišieriais, dalyvavau savo draugų sukurtuose teatralinėse intrygose, ėmiau algą, turėjau... na, bet ką aš čia dabar viską ir išpasakosiu, ką turėjau, o ko neturėjau! Žodžiu, gyvenau kaip paprastas eilinis Lietuvos pilietis ir nieko žinot nenorėjau. Tose dienose tas ramumas buvo jau truputį lig ir pakrikęs. Mat, dalykas labai paprastas — apie 15 birželio visi Valstybinio Teatro artistai turi atnaujinti savo sutartis, kurios baigiasi 1 Liepos. Tat ir sukome galvas, kokiu budu iškovoti sau didesnias algas. Nors ne esu didelis materialistas, bet ir aš, drauge su visais, sukau tuo klausimu sau galvą, — juk lišnas grašis niekam neprošali!

Taip jau ramiai gyvenimui bėgant gaunu iš Amerikos nuo J. Dikinio laišką, kuriame jis aprašo kaip jis su "Dramos Tėvu" kuria "Nuolatinį Teatrą" ir kokiu budu gautąjį deficitą dalinasi. Laiško gale kviečia jis mane atvažiuoti pas jį Amerikon! Perskaitęs tą laišką tik nusijuokiau. Kas čia mane nuneš ton Amerikon! Bet... bet visgi, kaip matote, atvykau! Įlindo man ta mintis galvon ir niekaip jos nusikratyti nebegalėjau. O vis delto, maniau, butų neblogai tą garsiąją Ameriką pamatyti. O be to — ten dolerių galybė! Žmonės, ypatingai, kaimiečiai, sako: "Amerika, tai ne Lietuva, pritruko tau pinigų, pasiėmei kastuvą, išėjai į gatvę ir pasisemei kiek reikia!" Taip, ar panašiai žmonės mintija apie Ameriką. Prisiklausęs aš tokių pasakų apie dolerius, apie dangų rėžiančius namus ir apie kitus stebuklus, — po J. Dikinio laiško jau nerimau ir mano smagenynas tik apie tai ir tegalvojo. Ką daryti?

Tame pat Valstybiniame Dramos teatre, drauge su manimi dirbo ir komp. Vanagaitis. Gyvenome su juo labai draugingai. Jis nuolatos gerame upe, visuomet linksmas, judrus, lyg gyvasis sidabras. Buvo jis mano geriausiu draugu. Sumaniau tat su juo pasidalinti savo mintimis. Tik pastebėjau, kad pastaruoju metu, atrodė lig ne savas — toks susimąstęs, rimtas (kas, teisybę pasakius, jam lyg ir nepritinka!), nesijuokia, nedlainuoja. Manau, kas čia jam pasidarė? Suėjau jį, pradėjau kalbėtis. Papasakojau jam apie savo sumanymą kai del Amerikos. Na gi mano Antanas išvertė akis ir kad pradės juoktis. Na, pamaniau, dabar jau man ramybės su ta Amerika neduos, jei neišvažiuosiu!

— Na, kas gi tau pasidarė? klausiu. — Matyt ir tu apsirgai tokia pat liga, kaip ir aš.

— Kaip tai? Sakau. — Nesuprantu.

— Tai, kad ir aš jau galvą suku tuo pačiu klausimu, ir jau tikrai esu pasirengęs neužilgog drožti Amerikon!

Išsikalbėjom. Pasirodo jis jau nuo 1920 ar tai 21 metų kvaršina savo galvą sumanymu vykti Amerikon. Tuo laiku jį kvietė Chicagos "Birutė" užimti chorvedžio vietą, vieton išvažiuojančio komp. S. Šimkaus. Bet tuo laiku jį kas ten sutrukdė. Dabar gi sumanė tą savo sumanymą atgaivinti ir drauge su J. Olšausku drožti Amerikon. Pasikalbėjom, pasitarėm ir aš pristojau prie jų kompanijos! Reiškia nutarimas vykti Amerikon įvyko! (Bus daugiau)

Svarbus pranešimas.

"Sandaros" Redakcija padarė sutarimą su Dzimdzi-Drimdzi artistu, p. Viktoru Dineika del jo bendradarbiavimo "Sandarai". Su šiuom numeriu mes pradedame spausdinti jo kelionės į Ameriką ir Amerikos įspudžius.

Dzimdzi-Drimdzi patinka visiems savo lošimais. Mes neabejojame, kad gerb. Dineikos raštai nemažiau patiks. Jo raštuose bus visokių "fonių" ir "nefonių" iš Amerikos lietuvių gyvenimo ir tt. Jie eis per daugelį "Sandaros" numerių. "Sandaros" skaitytojai prašomi pranešti apie tai savo draugams ir patarti sekti p. Dineikos raštus "Sandaroje".

Čia reikia pastebėti, kad p. Dineika yra daugiausiai prisidėjęs prie parašymo veikalų, kuriuos praeitais metai lošė Dzimdzi-Drimdzi.

KAZYS IR DĖDĖ

— Hello, Čali!

— Hello, dėde!

— Kaip tau einasi?

— Gerai. O tau?

— Ir man gerai, vaike. Aš jaučiuos gerai.

— Dėl ko taip?

— Nežinau. Ar tu žinai iš kur saulė teka?

— O tu ar žinai kur saulė leidžiasi?

— Tu, vaike, buk mandagus prie savo dėdės. Negražu taip.

— Tai gerai. Kur gi dėde, buvai, kad taip ilgai tamstos nemačiau?

— Mislinau, vaike.

— Ką mislinai?

— Kaip tas galėjo atsitikti.

— Kas atsitikti?

— Mat aš nesuprantu, kaip bedieviai gali laimėti.

— Ką laimėti?

— Provą laimėti, vaike.

— Nereikia daug smegenų, kad galėtum tą suprasti.

— Aš turiu daug smegenų, o vistiek negaliu suprasti. Štai dabar nesenai pasibaigė dvi svarbios bylos ir kunigai abejose pralaimėjo.

— Kur taip?

— Nagi, kunigas Petkus pralaimėjo. Paskui pralaimėjo ir kunigas Kučas.

—Taip, jie pralaimėjo ir turėjo pralaimėti.

— Dėlko jie turėjo pralaimėti?

— Dėl to, kad buvo kalti.

—Už ką kalti?

— Na, dėde, ir nesupranti. Jie buvo kalti ir tą kaltę norėjo per teismą kitiems primesti. Tas, žinoma, jiems nepavyko. Labai naturalu, kad jie pralaimėjo.

— Aš nieko daug nemisliju, kad kunigas Petkus pralaimėjo. Nes redaktoriai, aš manau, vis tik mandresni už kunigus. Jie galėjo tą kunigą apsukti ir bylą laimėti. Todėl iš to, vaike, aš nesistebiu. Bet aš negaliu atsistebėti, kaip kunigas Kučas galėjo pralaimėti su ta boba. Ką gi žino ta boba. Kunigas šimtą kartų daugiau už ją žino. Ir todėl, kaip jis galėjo pralaimėti bylą, vaike? Tai štai dėl ko aš taip ilgai mislinau vienas užsidaręs.

— Ne tame dalykas, dėde. Iš abiejų pusių buvo pastatyti advokatai, kurie maž daug turi vienokį išsilavinimą ir beveik vienodą gabumą. Todėl, kad Paplauskienės advokatas turėjo tikrų prirodymų, kad ta moteris yra paskolinus kunigui Kučui daug pinigų; tad teismas turėjo nuspręsti, kad kunigas grąžintų tai motėrelei pinigus, ar ne?

— Taip, vaike. Bet aš noriu tavęs paklausti, keno žodis yra geresnis, kunigo, ar jo gaspadinės?

— Moterys yra daugiau už vyrus pagerbiamos Amerikoje.

— Taip, vaike. Bet ne už kunigus.

— Matai, pasirodai, kad nieko, dėde, nežinai apie teismą. Teisme, dėde, prieš tiesas visi yra lygus čia Amerikoje. Tad ir kunigas Kučas turėjo pralaimėti.

— Žinai, vaike, ką aš ant galo noriu tau pasakyti?

— Ką gi?

— Nors Kučas yra kunigas, bet kvailas.

— Dėl ko taip?

— Kodėl jisai negalėjo tą bylą perkelti į Lietuvą?

— Kam į Lietuvą?

— Ten jis tikrai butų ją laimėjęs.

— Gal ir butų tenai.

— Aš neabejoju, vaike. Ten jis butų ją laimėjęs. Aš nesuprantu, kaip jis nedasiprotėjo ją perkelti į Lietuvą.

— O aš, dėde; nesuprantu, kaip tokio paprasto dalykėlio tamsta negali suprasti.

— Dėl ko taip?

— Vadinasi, tamsta nori, kad čia kunigai "griešytų", o Lietuvoje "atpakutavotų".

— Ar tu, vaike, manai, kad taip negalima?

— Žinoma, kad ne.

— Kodėl?

— Todėl, kad negalima. Daug kas ko užsimanytų, jei butų galima. Bet negalima. Sakysime, darbininkai pradėtų norėti, kad jie galėtų Amerikoje dirbti, o Lietuvoje valgyti ir rubus pirkti. Tuomet butų galima daug pinigų sutaupinti, ar ne?

— Taip, vaike, jei butų galima Lietuvoje valgyti ir apsirėdyti, o Amerikoje dirbti, tai oi, oi, vaike, kaip gerai butų!

— Matai, bet tas negalima. Daug kas kaip butų gerai, bet negalima. Sakysime daugelis atsirastų tokių, kurie norėtų čia ant žemės "griešyti", o "pekloje" už tuos "griekus atpakutavoti", bet valdžia jiems to neleidžia.

— Tai, vadinasi, kunigas Kučas, vaike, tu sakai, negalėjo savo bylos perkelti į Lietuvą?

— žinoma, kad ne.

— Gal ir taip, bet vistiek aš nenoriu tavęs klausyti, aš geriau eisiu tuo reikalu pas kleboną pasikalbėti. Pažiurėsiu, ką jis man apie tai pasakys. Gudbai, Čali.

— Keliauk sveikas, dėde.

Pastabėlė.

IR VĖL NOSIS GRIGAIČIUI.

Tas nabagas Grigaitėlis per ištisas dienas dirba, prakaituoja, kad įrodžius, kaip nykstanti socialistai yra revoliucijingi, kad jie, socialistai, yra monarchijų griovikai ir militarizmo naikintojai. O jeigu kartais, kas išdrįsta pastebėti, kad Grigaitis klysta, tai tas vargšelis susinervavęs net ir koliotis pradeda ir melagium išvadina. Bet štai Munich, Vokietijoj, tulo laikraščio byloj išėjo į aikštę, kad 1918 metuose kilus Vokietijoj revoliucijai, generolas Hindenburgas davęs socialistų vadui Ebertui (vėliau tapusiam Vokietijos prezidentui) net dešimtį divizijų kareivių malšinti revoliucionierius, o kitam socialistų vadui, Housui, buvo pavesta malšinti unijų streikai. Taipgi paaiškėjo, kad socialistai nenorėjo panaikinti Vokietijoj monarchijos, o tik norėjo kaizerio vietoj patupdyti jo sunų. Keistas tas socializmas, o dar keistesnis jo gynėjas Grigaitis!

Žinučių Rinkėjas.

NEWARK, N. J.

Didelės prakalbos.

Vietos Sandariečiai rengia dideles prakalbas ateinantį nedėldienį, lapkričio 29 d., kaip 2 val. po pietų, Sudžiaus svetainėje, 209 Terry, Newark, N. J.

Kalbės "Sandaros" Redaktorius A. A. Tulys, iš Bostono, J. W. Liutas ir "Tėvynės" Redaktorius S. Vitaitis. Apart to dalyvaus Varpo choras.

Gerb. Tulys yra geras kalbėtojas ir pirmu kartu kalbės šioj kolionijoj, tad vietos lietuviams bus labai svarbu atsilankyti į šias prakalbas. Prakalbose bus paliesta keli svarbūs klausimai. Kviečiame visus atsilankyti.

Rengėjai.

HAVERHILL, MASS.

Naujienėlės.

Šioj kolionijoj randasi apie 500 lietuvių, tai visai mažai. Veikimas jų irgi menkas. Pirmiau čia gyvavo Sandaros kuopa, bet dabar ji yra mirus. Bet žymus ir sekmingas vietos biznierius S. Zaveckas ir Šimkoniai rengiasi čia surengti "Sandaros" Redaktoriui prakalbas ir atgaivinti Sandaros kuopą. Tas manoma padaryti greitoj ateityje.

Jonas Šimkonis (p-lės Emilės Šimkoniutės brolis) šiemet laimėjo golfo čampionatą ir gavo sidabrinę taurę dovanų iš Merrimack Valley Country Club. Praeitais metais p. Šimkonis yra laimėjęs antrą vietą golfo žaidime; šiemet gi laimėjo pirmą. Linksma girdėti, kad mes turime ir lietuvių tarpe gabių sportininkų, kurie pralenkia amerikonus ir kitataučius.

Paplauskienė labai džiaugiasi "išmaudžius" kun. Kučą, iš Lowell, Mass.

Vietinis.

NAMŲ PENTINIMO

KONTRAKTORIAI.

Baltiname lubas, popierauname, kelsomuojame, dedame plaisterius ir dažome. Viską taisome, darbas gvarantuojamas ir nebrangus.

A. SOBISCHEK ir A. V. J. ANDRIUŠUNAS CO.
134 9th Str., So. Boston, Mass.
Tel S. B. 2827 M.

DEL SKAUDANČIŲ RANKŲ

McQuade Velvet Penetrating Cream

Be skirtumo kokį darbą dirbi, padaro rankas sveikas, minkštas ir baltas. Šią mostį galima gauti pas:

McQUADE S. CORNER
Drug Store, Ansonia, Conn.

LIETUVOJE per pirmąjį pusmetį buvo 33,957 gimimų, su 18,824 mirimų. Priaugo net 15,133 burnų valgymui, bet žemės auginimui maisto nepriaugo nė pėda, ir toks įvykis pranašauja badą.

VISIEMS EXTRA

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ.

Su musų gražiausiom postkartėm. Tikrai lietuviškos, garantuojame už gerumą. Kaina: 12 postkarčių 50c. Pigesnių 12 už 25c. Taipgi turime visokių kalendorių su šventais ir svietiškais paveikslais. 1 už 25c. 5 už $1.00. Visados parašykite kokių norite. (50)

GRIKSONO SPAUDA
233 N. Clarion St. Philadelphia, Pa.

Apsivedimai

PAJIEŠKAU merginos apsivedimui, ne senesnės, kaip 21 metų amž. Pageidauju, kad butų linksmo budo, mylinti dorą ir kartu gera sandarietė, laisvų pažiurų, taip jog del apsivedimo ceremonijų nereikėtų krapyt pas kunigėlį. Reikalauju pagal to, nes aš pats tokiu esu. Laišką rašant, prašau pasiųst savo paveikslą, reikalaujant gražiu atgal. Taip pat del susipažinimo savo irgi prisiųsiu. Aš esu vaikinas 20 m. amž. Atsišaukit ant šio antrašo (49)

J. Š.
282 Prospect St. Binghamton, N.Y.

Tukstančiai žmoniu turi jaknu ir pilvo bedu ir nepastebi ¡to.

Tau nereikia kentėti užkietėjimą, dispepsiją, nevirškinimą, gastritį ir surugusį pilvą. Jei tau reikia vaistų, tai vartok geriausius

Geriausias vaistas nuo nevirškinimo, užkietėjimo, dispepsijos, surugusio pilvo, jaknų, gazais išputimo, ar kitokių pilvo negalių, bedų ar skaudėjimo yra vadinimas BIOXOL. Ar tau skausta galva? Ar tau rodosi juodi taškai prieš akis, arba ar nejunti kartais apsvaigimo, kuomet lenkiesi? Gal tau valgiai nėra garduos? Gal tu nervingas ir susierzinęs? Gal turi strėnose skaudėjimą? Gal tavęs nesustiprina miegas? Gal tavo išvaizda išbliškus? Gal tavo liežuvis apsivėlęs? Gal tu turi blogą kvapą iš burnos arba jauti burnoje negardumą? Gal tave dažnai tąso vemti, gal jauti pilve gurguliavimą? Ar jauti nusilpęs? Gal tavo viduriai užkietėję ir sutulžėję? Visi šie apsireiškimai rodo, kad tu savo sveikata turi pasirupint be atidėliojimo. Atmink, kad BIOXOL suteiks tau palengvinimų tuč tuojau. Nuo šitų negalių kitokio geresnio vaisto rodos nėra. Tukstančiai rado, kad BIOXOL suteikia greitą, malonų palengvinimą nuo minėtų negalių. Jei tu esi vienas iš tukstančio kentėtojų, kurs be reikali kenti nuo įvairių negalių, kilančių iš jaknų ir pilvo ligų, tai tu turi laikyti sau už pareigą del savo labo tuč tuojau gauti tų stebėtinų vaistų. Ta nepaprasta formula, pagaminta vienoj iš didžiausių pasaulėje laboratorijų ir šiap jau žinoma po vardu BIOXOL, yra lengvai vartojama namuose ir išrodo, kad veikia, kaipo magija, greit pagydydama liguistus vyrus ir moteris.

BIOXOL savo staigiu veikimu ant pilvo, jaknų, žarnų ir kraujo, greitai reaguoja ir pašalina visas nuodingas atmatas ir medžiagas, kurių juose randasi ir po kelių dienų tie organai atlieka reguliariai savo pareigas ir žmogui duoda naujos energijos ir noro dirbti.

JEI KENTI — IŠBANDYK JĮ.

Neatsižvelgiant į tai, kaip bloga tavo padėtis ir ką tu esi bandęs, tu greičiausia nieko panašaus nesi vartojęs, kaip BIOXOL. Siųsk mums savo vardą-pavardę ir adresą ŠIANDIE, be atiėliojimo ir leisk mums tau parodyti pačiu išbandymu ką ta stebuklinga gyduolė tau gali padaryti. Ji yra nepavojinga, nekenksminga, pasitikėjimo verta, išbandyta tukstančiuose atkaklių apsireiškimų. Paprasta BIOXOL kaina yra $3.00, bet tik trumpam laikui mes pagatavi siųsti bilę kam, kurs neišbandė už mažą sumą — $2.00. Mes tą nepaprastą išimtį darome delto, kad mes tikri esame, kad BIOXOL tau pagelbės išsiristi iš tavo bėdų. Bandyk jį. Žinok, kad jis neša smagų palengvinimą. Prisegk prie savo laiško dvi dolerinę, arba jei patogu, tai pavartok žemiau paduodamą kuponą. BIOXOL buvo vartojamas tukstančiuose lygiai tokių atsitikimų, kaip tavo, tai kodel tu turi kentėti? Atsikratyk nuo savo negalių pirm negu tavo sveikata bus visiškai sugriauta. Užsisakyk BIOXOL šiandie, dabar ir ryžkis visiškai pasveikti.

SPECIJALIS TRUMPO LAIKO PASIULYMAS
Asborne-Tollick Co.,
2107 Carson St., B-24.
Pittsburg, Pa.

Gerbiamieji:

Aš noriu pasinaudoti jusų specijaliu trumpo laiko pasiulymu ir išbandyti jusų BIOXOL, už ką aš čia kartu indedu $2.00.

Vardas - pavardė .....
....
Adresas ....
....

EKSTRA! EKSTRA! "RIMBAS" JAU GATAVAS!

Antras "RIMBO" numeris dar puikesnis ir už pirmą! Pilnas įvairiausių naujenybių apie klerikalus, senbernius ir bolševikus. Daug juokingų karikaturų. 32 puslapių, didelio formato ir kainuoja tiktai 10c. Skubinkitės įsigyt, kol dar yra.

BUK GUDRUS

Skaityk "RIMBĄ" del nauoos Busi — linksmas, drutas, sveikas, gyvas visados!

Skaityk "RIMBĄ", Buk gudrus, ir krėsk juokus. — Niekas kailio tau ne skus!

Turime dar pirmo numerio keletą egz. Agentam duodam 50% Įdėk sidabrinį dešimtuką į laišką ir siųsk "Rimbui" del kelionės, o jis "šiur" pas tave atvyks ir palinksmins.

"RIMBAS" 3 BATEMAN PL. SOUTH BOSTON, MASS.

Mes Perkam Lietuvos Bonus

Mes perkam Lietuvos Bonus nuo tų, kurie pirks pas mus pianą, Player Pianą arba Gramafoną, priimdami kaipo dalį mokesties. Mes užlaikom pianus rinktinius ir gvarantuotus kaip tai: Weber, Ivers & Pond, Hobart M. Cable, Emerson ir kitokio išdirbimo. Lengvos išlygos. Reikale kreipkitės laišku arba ypatiškai pas.

GARDINER PIANO COMPANY
B. Simonavičius
472 WESTMINSTER STREET PROVIDENCE, R. I.

Kaune Įdainuoti Rekordai

"Vienybės Knygynas gavo iš Lietuvos sekamų lietuviškų rekordų gramafonams:

KIPRO PETRAUSKO
1. Dul-Dul-Dudelė
ir (kitoje pusėje)
Bernužėli Nesvoliok
2. Stasys ir Plaukia Sau Laivelis
A. SODEIKOS-GRIGAITIENĖS
3. Oi, Berneli, Vienturi
kitoje pusėje
Visur Tyla (įdainavo Sulginas)

KAUNO ŠALIŲ KORAS
4. Sėriau Žirgelį ir
Oi, žiba, žiburėlis.
5. Kur bėga Šešupė ir
Važiavau Dieną
LIETUVOS KARIUOMENĖS ORKESTRA
6. Bijunėli Žalias ir
Ant kalno karklai

KAINA VIENO REKORDO 75c.

Siunčiame gerose medžio s krynutėse. Už persiuntimą nuo 1 iki 6 rekordų reikia mokėti ekstra 75 centų; už 6 iki 12 — $1.50. Už sudužimą paštoje neatsakome.

VIENYBĖS REKORDŲ SKYRIUS
193 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Kalendoriai 1926 Metams

JAU LAIKAS SIŲSTI LIETUVON

Šįmet turiu vėl dviejų rušių naujus, gražius lietuviškus sieninius kalendorius ir jau gatavi siuntinėjimui. Kurie norite pamatyti arba Lietuvon pasiųsti, tai tuoj prisiųskit Dolerinę ir tuoj gausite kalendorius. Šių metų kalendoriai yra šie: "Lietuviai visokių minčių dirbkim išvien!"

"Keistutis pirmu kartu susitinka Birutę Palangos pajuryj," kur tuom kartu Birutė savo broliui pietus nešė. Taipgi yra visa Birutės daina, kurią per visą metą sau linksmai galėsite dainuoti.

Turu ir daugybę amerikoniškų gražiausių kalendorių. Turiu ir del 'senbernių". Kalendoriai šįmet kainuoja: 1 už 25c. 2 už 50c. 5 už $1.00, 100 už $15.00.

Taipgi turiu ir gražių pajuokiančių lenkus atviručių, kaip tai Lietuviškas Pudymas, Prošę Pana Do Domu, Choc Trochę Chleba Panie Lietuvis ir kitų. Jos kainuoja: 6 už 30c., 12 už 50c., 25 už $1.00.

Biznieriai kurie norite užsisakyti pas mane Kalendorius, aš jums duosiu už pigią kainą. Klauskite per laiškus. Kurie iki Naujų Metų per mane užsirašys "Sandarą" prisiųsdamas $2.50, tie gaus dovanų gražų sieninį Kalendorių.

Užmokestį geriausia siųsti Doleriais, Money Oreriais arba stempomis, adresuojant:

V. GILEVIČIUS
216 ELM ST. NEW BRITAIN, CONN.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE".

Neužmirškit Saviškių LIETUVOJE.

Siųskite Jiems Kalėdų Dovanas.

Dabar yra laikas siųsti Kalėdinės dovanas Jusų tėveliams, senoms močiutėms, broliam , sesutėm ir abelnai giminėm ir draugam.

The Pennsylvania Exchange Bankas (buvęs Baltic States Bankas) pasiųs greitai ir Jusų pinigus litais ar doleriais. Pinigai per musų Banką siunčiami litais ar doleriais yra išmokėtį gavėjui arčiausi am pašte ir su pilna garancija nes Bankas atsako savo turtu, kuris siekia jau per 3,000,000,.00 dolerių.

Taipgi siunčiam pinigus į visas pasaulio dalis ir parduodame laivakortes ant visų linijų.

The PENNSYLVANIA EXCHANGE BANK

294 EIGHTH AVENUE NEW YORK CITY.

Lietuviai Amerikoje

RACINE, WIS.
Iš lietuvių veikimo.

SLA. 10-tas apskritys drauge su 100 kuopa buvo suruošęs pamokų programą ir šokius lapkričio 8 d., 3:30 v. p. p., Turner salėj. Dr. Al. Margeris davė pamokas temoj "Proto Sveikata". Pamokos labai patiko publikai, iš jų įgyjo rimto supratimo apie proto sveikatą; jei dar keletas tokių mokslišku pamokų tuo budu visi prie mus esanti proto vergai butų išgydyti. Kenosha Dailės Ratelio mėgėjai sulošė S. E. Vitaičio veikalą, dramą-komediją "Susiprato". Užsibaigus programui tęsėsi šokiai iki 11 v. nakties. Publikos prisirinko pilnutė salė ir visi gražiai linksminos, tik vcienas, radosi laike programo neramiai užsilaikąs. Maskvos ligoniams aiškųs faktai. Dr. A. Margerio netiko, nes jie nėra pilno proto. Mes tuos nesveikus, proto paklydusius lietuvius gydome... Pelno liko, atmokėjus išlaidas, $40.14.

Lapkričio 1 d. laikytas Lietuvių Dramos Kliubo susirinkimas. Padaryta keletas pertvarkymų. Susirinkimas buvo rimtas, padaryti šie nutarimai: Kai keletas mėnesių atgal buvo nutarta atsiskirti nuo Sandariečių išimant savo čarterį; ta mintis iškelta įsikarščiavusių keltos narių. Nieko tuo neatsiekta, vien tik susitrukdė Kliubo veikimas. Nutarta pasilikti po senovei, po ALT. Sandaros 35 kuopos čarteriu ir pildyti senus įstatymus. Kambario prižiurėtojas A. Gerčius pašalintas nuo ėjimo pareigų, nes jis daug nemalonumų pridarė Sandariečiams. Jo vieton paskirtas M. K. Nutarta laikyti praktikas lavinimosi vieną vakarą į savaitę, butent trečiadienio vakare. Vedėjais paskirti M. Kasparaitis, M. Petkiutė ir A. Tiltonas.

Lapkr. 11 d. įvyko pirmas suėjimas lavintis. Atėjo ne visi nariai, bet visi veiklesnieji. Priimtas lavinimos programon lavintis teatrų, lošimo. Jau paimtas mažas veikalėlis, komedija "Nuo ausies lig ausies" ir rolės išdalintos. P-lė M. Petkiutė riktuoja dainas ir imsis tuojaus paskirus dainininkus lavinti dainų. A. Tiltonas veda atletikos reikalus. Prieš eisiant į namus 45 minutes darome gimnastiką. Tikimės, pabaigoje šio mėnesio sudaryti stygų orkestrą. Turim nužiurėję mokytoją; jei tik rasis į 20 mokinių. Nutarta prisidėti prie ruošiamo parengimo lapkričio 29 d., Turner salėje. Nutarta lapkričio 26 d., ruošti šokius ir vakarienę Union salėj.

Jaunų Lietuvaičių Choro lavinimosi vakarai iš trečiadienio vakarų perkeliama į pirmadiedio vakarus, nes trečiadienį užėmė L. D. Kliubas lietuvių kalbos vaikų mokyklėlės pamokos, taip pat kaip pirmiaus. kas šeštadienis, 2 val. po pietų L. D. Kliube 310 Main Str. Dar sykį primenu tėvams, kurie turit vaikus paaugusius, leiskite juos į tą mokyklėlę. Išlaidų jokių neturėsite, naudos daug susilauksite. Jusų vaikai pramoks lietuvių kalbos. A. L. T. Sandaros 35 kuopa teikia dykai popierą, paišelius ir vadovėlius.

Pranešimas, drauge kvietimas.

Lapkričio 29 d., Turner salėj yra ruošiamas dviejų kolionijų subendrintomis spėkomis parengimas. Kenosha Dailės Ratelis dalyvaus visais savo skyriais: stygų orkestra, choras, mėgėjai, šako, atvykę publikai tiesiog stebuklus parodys savo gabumais. Iš Racino lietuvių pusės taip jau rinktinos spėkos dalyvauja: Jaunų Lietuvaičių choras, L. D. Kliubas ir A. L. T. Sandaros 35 kuopa, kuri, sukvietus dušeles, mano visus svečius jomis išgązdinti. Loš veikalą "Dušelės", L. D. kliubas loš veikalą "Nuo Ausies lig Ausies". Programas bus didelis ir įvairus, atsilankę svečiai turės ko pažiurėti. Pasibaigus programui tęsis prie Grimalių orkestros šokiai. Vietinius Racino lietuvius, kaimynus kenoshiečius ir kitus apielinkių miestelių lietuvius kviečiame ateiti lapkričio 29 d., 2 val. p. p.; į Turner salę pažiurėti didelio programo ir linksmai laiką praleisti.

M. Kasparaitis.

PATERSON, N. J.
Streikas, naujas streikas!

1924 m. šilko audėjai turėjo čionai streiką ir jį pralaimėjo. Dabar darbininkai dirba prie tų pačių sąlygų ir už daug mažesnį atlyginimą. Bet nežiurint to didelio nepasisekimo, vietos lietuviai vėl išėjo streikuoti. Dabar apšaukė streiką ne šilko audėjai, bet Lietuvių parapijos parapijonai Lapkričio 8 d. sustreikavo. šv. Kazimiero bažnyčios lankytojai prieš vietinį kleboną, buvusį "Tėvynės Balso" garsųjį menadžerių, kun. Petraitį. Streiko priežastis — ateinanti šalčiai. Mat parapijonai, nuėję į bažnyčią, dreba ir raitosi nuo šalčio; o prie to dar ir šviesos geros neturi. Mat nėra iš ko nusipirkti anglių ir apmokėti už elektros šviesą. Jau beveik dveji metai atgal kaip parapijonai beveik kiekvienas sumokėjo po $5, kad įvedus elektros dratus į bažnyčią ir įtaisius elektrinę šviesą, bet elektros šviesos lig šiol dar nėra. Viena šv. Onos draugija nori nupirkti didelę lempą vidury bažnyčios. Lempa atseisianti $450. Draugija jau davus $200 ir žadanti likusius atiduoti, jei tik lempa butų pargabenta į bažnyčią.

Parapijos svetainė taip pat apleista. Svetainė yra po klebonija, bet ji taip apleista, kad kaip lija lauke, tai lija ir toj svetainėje.

Bažnyčia statyta 12 metų atgal. Nuo pastatymo dar nėra maliavota. Vidus išmušta blėka, kuri jau pradėjus rudyti.

Metiniam Parapijos susirinkime buvo išrinkti trustisai. Bet tur but je nemokėjo, ar nepataikė eiti savo pareigas, nes klebonas juos pašalino ir pasistatė toj vietoj "žmones su galvomis".

Parapijonai, visą tai matydami, pasijuto, kaip ant adatos ir daugiau nebelaukę išėjo streikuoti. Jau turėjo du susirinkimus, vieną lapkr. 8, o kitą — 15 d. Į paskutinį susirinkimą mažai teatsilankė. Daug ėjo namo, o kiti traukė tiesiai į pulrumį, ant River gatvės. Nežinia su kokiu tikslu tai darė, ar manydami streikui pakenkti, ar tik taip sau: palikę bažnyčios ir parapijos reikalus "Dievo valiai".

Dabar parapijonai skleidžia visokių kalbų. Vieni kalba, kad esą jų klebonas mokinasi advokaturos New Yorke ir neturi laiko rupintis bažnyčios reikalais. Kiti vėl sako, kad klebonas turįs metinės įplaukos virš $5000, neįskaitant krikštus, vestuves ir tt. Kiti vėl sako, kam čia to streiko: esą, jei kunigas nebijo eiti į peklą, tai ko mum bijoti? Kiti vėl sako, kad streikas vistiek nebus laimėtas. Dar kiti sako, turės buti laimėtas. O dar kiti sako, kad eiti ir įstoti į ALT. Sandarą ir tuo laimėti viską. Nesuvaikysi žmonių kalbų. Bet bruzdėjimas tai nemažas.

Kurie išgirdo, kad čia atvažiuoja "Sandaros" Redaktorius A. A. Tulys su prakalbomis, tai tariasi ateiti į jo prakalbas ir duoti klausimų, kaip streiką laimėti.

Šilko audėjas.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Moterų Globos draugijos rengimu,10 lapkričio, YWCA. svetainėje, tapo sulošta juokinga komedija "Lapkus", kurio roles vaidino K. B. Kriaučiunas, Vingilio — J. Valentis, Matildos — M. Teiberiutė, Katriutės — U. Bacevičienė, Plepaitienės — K. Širvydienė. Visi vaidintojai buvo gerai prisirengę ir prijuokino publiką iki soties nuo pradžios iki pabaigos.

Pertraukose J. Mikolainienė padarė pranešimą apie 20 metų Jubiliejų nuo įvykimo Didžiojo Vilniaus Seimo, Gruodžio 4 ir 5, 1905 metuose ir perskaitė Seimo nutarimus, dadėdama, kad tame laike caro valdžia taip nepersekiojusi lietuvių spaudos konfiskacijomis, piniginėms baudomis ir sunkiųjų darbų kalėjimu, kaip kad dabar persekioja, Lietuvos valdonai kunigai-katalikai, kure be teismo sprendimo sumetė į sunkiųjų darbų kalėjimus — Lietuvos Močiutę Feliciją Bortkevičienę, "Lietuvos Ukininko" ir "Lietuvos Žinių" redaktorę ir Leoną Vitkauską, "Šiaulių Naujienų" redaktorių. Dabartinių Lietuvos valdonų režimas yra toli biauresnis už caro režimą, nes jie sulaužė Lietuvos Konstituciją, sumynė demokratijos principus — ne kokie svetimšaliai, bet savieji — lietuviai, tiktai pasiėmę svetimiems dievams tarnauti.

Paskiaus p-lė A. Žarskytė padainavo dvi daineles, kuriai pianu palydėjo Elena Vyziutė ir ant galo p. K. Širvydienė kalbėjo apie Lietuvos Moterų Globos darbus šelpime Lietuvos našlaičių ir kvietė publiką pastoti nariais draugijos.

Daugiaus panašių vakarėlių.

Dalyvis.

LAWRENCE, MASS.
"Prof." Kiškis nieko negavo.

Musų kolonijoje buvo atsibaladojęs "prof." Kiškis, kokių ten ateitininkų atstovas. Vietos kunigas Vermauskas jį paskelbė amerikonų spaudoje, kad tai atlankė Lawrence'o lietuvius Lietuvos Universiteto profesorius Kiškis, kad jis buk turėjęs paskaitą bažnyčios sklepe ir rinkęs aukas Lietuvos Universiteto studentams. Bet kaip matyt iš "Darb." paskelbtų aukų, kad jis surinkęs tik $130.93 ir visi aukavusieji yra nuženiinti Romos kryžiaus nešėjai. Iš pirmeivių nei vieno aukavusio nėra. Tebuna pavyzdys ir kitoms kolonijoms. Įdomu pašnekėsį turėjo "prof." su vietos daktaru K. Mikolainiu. Kada "prof". atsilankė pas gydytoją su tikslu gauti aukų, tai gydytojas pasakė, kad Lietuvoje kunigai užtektinai turi namų, užtektinai dar jie rengia-stato vienuolynų, tai vietoje, kad tuose vienuolynuose laikyti dykas davatkas, arba dykus kambarius, atiduoti moksleiviams ir, sako, nereikės tada prašyti aukų pas amerikiečius. Amerikiečiai ir taip turi daug šelpti savųjų Lietuvoje ir šiuose sunkiuose bedarbių laikuose neįstengė savųjų (tėvų, motinų, brolių, seserų, etc) ganėtinai sušelpti. Ir po tokiai gydytojo Mikolaičio kalbai "prof." Kiškis nieko nepešęs išėjo.

Numirė kun. James T. O'Reilly. Rodos lietuviams butų tai ne naujiena, kad airių tautos kunigas ir airių parapijos valdytojas numirė Bet šis kunigas buvo visiems žinomas, taip kad laidojant (lapkr. 16 d.) visas miestas, visos gatvės, visi namai pasipuošė gedulos vėliavomis, nežiurint tikybų, nei tautų skirtumo. Tai ne tai, kad jis, kun. O'Reilly, išklebonavo 40 metų šv. Marijos parapijoje, bet užtai, kad jis budamas kaipo kunigas, buvo sykiu ir politikas, ir ne vien del romiečių, bet del visų. Tik ten įsikišdavo su griežtu savo katalikiškumu, kur jau butinai reikėdavo, paveikslan 1912 metuose, kada didžiame streike atsibaladojo įvairųs tinginiai prisidengę darbninkų vardu ir agitatorių vietoje (iš IWW. unijos) ir vieton vesti streiką, darbininkus mokyt solidarumo ir savo teisių, tie agitatoriai išvesdavo darbininkus ant gatvių su plakatais ir iškabomis "No God, No Country". Ir kada buvo atimta keletas gyvybių bei palikta sužeistų, tada šio kunigo triusu buvo įvesta karo stovis ir per 5-6 mėnesius laiko streikas buvo laimėtas. Žinoma, girti kunigą kaipo politiką, kaipo pasauliečio pareigų atlikinėtoją, mums nepriderėtų, nes musų kitokia idealogija, bet kad šis airių kunigas mokėjo sugyventį su visomis tautotmis ir visomis tikybomis (o Lawrence miestas, tai Babilonija), tai jau negalima nepaminėti. Už tai ir laidojant visos miesto krautuvės ir įstaigos, kai privatės, taip ir valstybinės buvo uždarytos ir geduliu apsidengusios.

P. M. Choro vakaras. Lapkričio 15 d. Lietuvių Tautiškos parapijos salėje tos parapijos choras turėjo pirmąjį spektaklį ir pastatė scenoje "Kurčią žentą" ir "Laimę". Vakaras nusisekė labai gražiai ir vaidintojai atliko roles gerai. Apart spektaklio dar choras pertraukose padainavo ir pasakė keletą deklamacijų.

T. š. K.

WATERBURY, CONN.
Didelis balius ir kontestas.

Išrinkimui Waterburio gražuolės (Beauty) yra rengiama šokiai lapkričio 25 d. seredoj prieš Thanksgiving day, Venta Hall, 103 Green str. Pradžia 7 v. vakare. Grajis pirmos klesos orkestra.

Taigi, gražuolės, katros norite parodyti savo skaistų veidelį Conn. ir kitų valstijų publikos akyse, tai meldžiame ateiti į minėtą vakarą ir stoti į kontestą. Bus duodama didelė dovana laimėjusiai gražuolės laipsnį.

Komitetas.

PADEGĖ TEISMO DOKUMENTUS.

Kauno apskrity ties Vilkija yra grovo Tiškevčiaus dvaras, kurio reikalų vedėjas 1922 m. pabaigoj pabėgo Lenkijon. Tulas Kauno pirklys, ilgą laiką nuomavęs tą dvarą, tuomet kreipėsi teisman, prašydamas atiduoti jam dvarą. Mat, einant žemės teformos įstatymu, jeigu kas 5 metus numoja dvarą, kurio savininkas pabėgo ar mirė ir nepaliko įpėdinių, tai toks dvaras pereina to nuominino nuosavybėn. Tuo tarpu vienas Vilkijos gyventojas, sužinojęs, kad Kauno pirklys gauti tą dvarą, buvo pris tęs Vilkijos taikos teisėjui dokumentus apie tai, kad pabėgęs reikalų vedėjas pardavęs jam tą dvarą. Bet per kokį laik pas Vilkijos taikos teisėją gaisras, kurio metu sudegė minėto Vilkijos gyventojo pristatytieji dokumentai.

Tardymas parodė, kad tie dokumentai buvę tyčia padegti, bet katlininkų surasti nepavyko. Visa byla dabar liko perduota Vyriausiam Tribonului, kur ji netrukus bus nagrinėjama. Kadangi klabamas Vilkijos gyventojas nebeturi jokių dokumentų, tai Kauno pirklys tur but gaus jo nuomojamą grovo Tiškevičiaus dvarą.

Columbia

NAUJAUSI REKORDAI

Didžiausia namams laimė, tai juose esantis linksmumas. Linksmumas išblaško nuliudimus ir sužadina žmogaus sielą ir veda prie kiltesnio gyvenimo ateities. O tą linksmumą kaip tik suteikia gera muzika ir garsių dainininkų dainos.

Štai naujausi Rekordai, kurie kiekvienam suteiks linksmumo.

16023-F 10 colių 75c. — Jonas Butėnas Baritonas. VAI VARGE, VARGE. AŠ IŠĖJAU Į GIRELĘ

Mes charaktizuojam šį rekordą kaip šio laiko pasekmingiausį. Tai yra reprodukcija turiningos ir rytmatiškos muzikos nešančios su savimi Lietuvių muzikos mylėtojų sielą ir dvasią.

10—colių—75c.

16016-F — Jonas Butėnas Bariton. Litai (Lietuvos Pinigai) Leiskit į Tėvynę

16010-F — Jonas Butėnas Bariton. Nesigriaudink Mergužėle. Aš Mergytė

16009-F — Jonas Butėnas Bariton. Stasys. Oi Mergelė

16000-F — Kostas Sabonis Barit. Į Beržyną Eina Ona. Atvažiavo Sveteliai

16012-F — Jonas Butėnas Bariton. Vilniaus Kalneliai. Kur Bakužė Samanota

16001-F — Jonas Ramanauskas Tenoras. Švintant Aušrelei. Kam Šėriai Žirgelį

16004-F 10 colių 75c. — A. Vanagaitis. Dzimdzi-Drimdzi. Futbolas

J. PLIENIUNAS IR P. LUŠNAKOJIS, KOMIŠKAS DIALOGAS

E7869 — Lakunai. Šokikai

E4716 — Laiškas nuo Barbutės. Derybos.

E4180 — Medžiotojai. Dalis pirma. Lušnakojis. Medžiotojai. Dalis antra. Lušnakojis.

E4795 — Liudnas gyvenimas. Hotelyje.

E4535 — Jaunavedžio pasiskundimas. Pas tardytoją.

E4237 — Jonas Šmikis keliauna namon. Maušiaus Kelionė

E4475 — Girtuokliaus mėtavonė. Pasakos ir stebuklai.

E7257 — Du ubagu. Ubagėlis

E7616 — Sibyro Nelaisvėje. Lekcija iš Biblijos. Lušnakojis.

E4646 — Naujas kareivis. Dainininkas pas profesorių

KOMIŠKAS DIALOGAS—ATLIKO JUOZAS GELEŽIUNAS IR PIJUS BUKŠNAITIS

E7092 — Pas fotografą. Jonas mokina kariauti

E4916 — Jaunikio išsirinkimas. Piršlybos

E7395 — Kas bus be degtinės. Dykai nieks neveža

MES UŽLAIKOME VISUS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS

Lietuviški Rekordai pagaminti žymiausių artistų dainininkų, muzikų ir monologistų.

Musų Krautuvėje galite gauti netik tuos Rekordus, kurie yra garsinami, bet visus kokie tik lietuvių kalboje yra išdirbti. Iš visos apielinkės ir vietiniai galite kreiptis ypatiškai, o iš tolimesnių kolonijų laiškais, nes visiems suteiksime gerą patarnavimą. Rekordai parsiduoda po 75c. kiekvienas. Galite užsisakyti per laiškus prisiųsdami pinigus ir pažymėdami kokius Rekordus norite. Užsisakantiems per paštą mažiau kaip 6 Rekordus nesiunčiame, o daugiau kiek kas nori. Pasiskubinkite įsigyti naujausius Rekordus kol jie neišsibaigė. Tuoj reikalaukite musų katalogo prisiųsdami už 2c. štampą.

GEO MASILIONIS

233 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

Komedija musų bažnyčiose.

(Specialio "Sandaros" koresp.)

KULVA (Kauno apskr. Jonavos val.) Kulvos parapija nedidukė. Turi tik kokius 17 šimtų katalikų. Prieš karą buvo Skarulių filija.

Bažnytėlė muro, senų laikų triobesys. Pridedamos pamaldos ir pamokslai dviem kalbom: vieną šventadienį — lietuvių, kitą — lenkų kalba. Prieš keliolika metų — kaip ir daug kitur — čia buvo sakomi tik lietuviški pamokslai vos kelintą šventadienį. Lietuviams pabruzdėjus, vyskupas, atsirėmęs kaimynių parapijų klebonų parodymu, be jokių kliučių nustatė tvarką, kurios ir dabar vergiškai laikomasi.

Esamoji bažnyčios pamaldų tvarka yra negera — neteisinga ir kenksminga ir religijos, ir tautos, ir valstybės atžvilgiu; religijos — dviejų kalbų vartojimas žymiai sunkina pastoracijos (dvasios reikalų rupinimo) darbą, tautos — per bažnyčią lietuviai prievarta tebemokomi lenkų kalbos, delto kad esamaja tvarka, kas pasakoma lenkiškai, nekartojama lietuviškai, toliau einama su mokslu ir kunigų net bariamasi (ir kaimynėse bažnyčiose), kai kas nuo pamokslo nori išeiti, valstybės — bažnyčia, palaikydama lietuvių lenkinimą, žemina musų nepriklausomą kraštą. Todel griežtą tokios tvarkos laikymąsi vadinu vergišku. Nes kas yra buvę seniau, tai visai nebetinka dabar. Kur prieš kelias dešimtis metų bažnyčiose dominavo (viešpatavo) lenkų kalba, šiandien teisybė yra pačmusį viršų: lietuviai Dievą garbina ir jo žodžio klauso prigimta lietuviška tėvų kalba.

Kaip yra Kulvoje tautos atžvilgiu? Reikėtų vaikui buti, kad dar turėtum įrodinėti, jog čia lietuviškas kraštas. Ir kalbos apie tai negali buti! Tik, žinoma, Varšuvos agentas yra kitados uždėjęs tautinės gėdos žymę ir jaunajai, dar anais laikais nebuvusiai, Kulvos parapijikei, kaip ir jos kaimynėms Vandžiogalos, Žeimių, Jonavos (taip pat buvusi Skarulių filija), Skarulių parapijoms: prilenkino gyventojų. Bet Kulvos parapija tuo atžvilgiu daug mažiau užgauta ne kaip, pavyzdžiui, kaimynė Vandžiogalos parapija. Tenai daugiau vietų jau sunkoka susikalbėti lietuviškai. (Nors kaimų vardai, pavyzdžiui, va kaip skamba: Pakapė, Puikonys, Priešiogala, Priešiogalėlė, Aukštygaliai, Gelnai, Šinėnai, Bruskinė. Ir čia, tačiau, užeini daug žmonių, mokančių lietuviškai. Kaip jie išlaikė kalbą, reikia stebėtis. Bažnyčioje lietuvių kalbos nėra). Kulvos gi parapijoje beveik nebėra žmonių, kurie nebemokėtų ar nebesuprastų lietuvių kalbos. Imu vietovėmis —kaimais ir dvarais.

BEŠIAI — tiktai vienas tikras žemaitis, seniukas Sipavičius nemoka lietuviškai (apsiskaitęs senelis), vaikai — jau šneka.

ČIUDAI — aplenkėjęs kaimytis (šešios šeimynos), dvariuko vietoje atsiradęs, visi lietuviškai supranta, tik kelios moterys nešneka lietuviškai.

DIJOKIŠKIŲ dvariukas — savininkas nešneka lietuviškai.

NAUJASODĖ (Novaja Derevnia) — rusų kaimelis.

AUKŠTOSIOS KULVOS dvaras (išparceliuotas) — tik nuomininkas rusas Vasilenka su šeimyna nemoka lietuviškai, bet kurie jo vaikai eina mokyklon — jau moka lietuviškai.

ŽEMOSIOS KULVOS dvaras (išparceliuotas) — tik vienas Michelevičius, kilęs iš Podolės, nemoka lietuviškai, žmona gi (lietuvė) ir vaikai šneka lietuviškai.

KULVOS bažnytkiemis — nėra nemokančių lietuviškai.

ČIČINAI — kaimas ir išparceliuotas dvaras — nėra lietuviškai nemokančių.

LĖKIKIAI — nėra lietuviškai nemokančių.

SKREBINAI — yra lietuviškai nešnekančių, bet nėra lietuvių kalbos nesuprantančių; pavyzdžiui, Stasio Martinaičio šeimynas: pati lietuviškai moka ir mano paskaitų užeina paklausyti, vyras gi — nešneka, vaikai — tik lenkiškai šneka. Iš Skrebinų yra Kaune žinomas **Ilgunas.**

SKRANDINĖ — viena lenkuojanti Baltramavičiaus šeimyna, kiti — rusai ir apylinkėje yra rusų. Čia šiemet steigiama lietuviška mokykla. Mat, aplinkiniuose kaimuose yra daug lietuvių.

BETYGALA — lietuviškas kaimas.

UUBALIAI — aplenkėjęs.

PAKAPĖ — nėra lietuviškai nemokančių.

SMIČKAI — tik viena Orlovskių šeimyna nemoka lietuviškai, bet duktė, kuri eina mokyklon, moka.

SANGAILIŠKIAI, JOKUBIKIAI, NAUJASKYNIAI, TRAKAI IR JANKUČIAI — grynai lietuviški kaimai, lietuviškai nemokančių nėra. Naujaskyniuose yra lietuviška mokykla.

TERESPOLĖ — kelios moterys nešneka lietuviškai.

RUČIUNAI — formaliai priklauso Žeimių parapijai, bet faktiškai — Kulvos, nes čion ručiumečiai eina bažnyčion, čia krikštijasi, čia laidojasi, delto kad arti — tik 1½ km., į Žeimius — 5 km. pirmasis kaimas tautiniu atžvilgiu. (Nesenai ručiumečiai rupinosi dėtis prie Kulvos, tiktai kažin kokios kunigų kombinacijos sukliudė. Dabar kaimas sudaro lyg kokią nepriklausomą bazę (salę) tarp dviejų parapijų).

Jei pažiurėsi šeimynų, kur šnekama lenkiškai, tai užeisi paliokų tokiomis pavardėmis: Martinaitis, Ilgunas, Velykis, Vilkas (net nesivadina Wilk), Šalunas, Pilipaitis Piliponis, Šimonis, Rimdeika, ir t.t. Bet kokia jų kalba! Jie "po polskiemu gadzi", "Ogor kartujo", ir t.t. Tikrai ligotais keliais ėjo tamsių lietuvių lenkinimas. Pavyzdžiui, Sungailiškių kaime, atgal 48 metai, niekas lenkiškai nešnekėję. Juozas Audinis vedė iš Skarulių pačią — gudę Otyraitę, nemokėjusią lietuviškai. Ir toji nuoteka (tebėra gyva) užkrėtė visą kaimą: šiandien yra vaikų, kurie nebemoka lietuviškai.

Šitokiai parapijos medžiagai dabar bažnyčioje yra vienas šventadienis lietuviškas, kitas lenkiškas. Bet kaip tai praktiškai esti bažnyčioje? Sakomas lietuviškas pamokslas — visi klauso, — lenkiškas — visi klauso. Giedama lietuviškai — bažnyčia gieda lietuviškai, lenkiškai — bažnyčia vėl gieda lenkiškai. Tie patys lietuviai giesmininkai (kantoriai) gieda lietuviškai ir lenkiškai. Kolei lietuviai neateina bažnyčion, neesti kam giedoti nei lenkiško rožančiaus. Šitokia padėtis neišlaiko jokios kritikos. Tai tikra nesąmonė. Bažnyčioje gi — nereikalingas mišinys. Kad žmonės nemokėtų lietuvių kalbos — tai ką jau padarytum. Bet dabar — kuriam tai galui?!

Iš neprotingo lenkiškumo nėra naudos jokiuo atžvilgiu. Iš lenkiškų dvarų tamsiems lietuviams neliko daugiau nieko kaip bjaurus lenkiškas žargonas. O tamsuma čia labai didelė. Laikraščius skaito tik keli žmonės: penki — "Vienybę", vienas — "Garnį", vienas "Tėvynės Sargą", keli vaikai — "Žvaigždutę", keli — "Chatą Rodziną". Organizacijos — jokios. Nuo 1915 metų ligi šiol čia klebonu buvo atsilikėlis (tik "Vienybę" pajėgiąs paskaityti) kunigas Karvelis. Per visą tą laiką jis žiurėjo tiktai tvartų ir karvių, bet ne bažnyčios, ne žmonių dvasios reikalų. Dešimts metų praėjo, bažnyčioje nieko pirštu nepalytėjo, jokia sutartina giesmelė nesuskambėjo. Pernai atėjęs Kulvon mokytojauti, aš su jaunimu įėjau bažnyčion lietuviškai giedoti. Giedojome per mišias visomis šventėmis ir kito laiko giesmes — tik lietuviškais šventadieniais. Ėmė jaunimas krutėti, bažnyčion eiti, nes gavo darbo. Ir žmonėms patiko. Taip darbas ėjo nuo Kalėdų ligi Velykų. Bet, iškilus negražiems nesusipratimams su klebonu, visas darbas teko nutrakuti. Karvelis turėjo todel pasišalinti iš Kulvos (išvažiavo liepos 10 dieną). Atvyko kun. Kubilius. Tas už galvos nusitvėrė. Šv. Mykolui atvažiuoja vyskupas, o čia— visur didžiausias apsileidimas. Ir tuojau ėmėsi darbo: bažnyčią iš oro ir vidaus taisyti ir valyti, karvelių (balandžių) mėšlus ir jų lavonus mėžti, kleboniją valyti ir taisyti, bažnyčios drapanas valyti, taisyti. Nepraėjo ir pro giedojimus. Nebuvo jokio choro. Giesmių darbas teko atnaujinti, ir jaunimas, po nemalonios pertraukos, pirma kartą užgiedojo per metinius atlaidus rugpjučio 30 dieną. Bet lietuviškai lenkiškas bažnyčioje kalbos kratisys darys darbui nenugalimo sunkumo. Tenka rimtai galvoti apie esamos netvarkos pašalinimą. Mes negalime ir nenorime patys sau akių muilinti lenkišku muilu per bažnyčią — ir dar tokioje Kulvoje. Net Kulturos atžvilgiu negalimas ilgiau kęsti bažnyčioje beprasmis lenkiškumas. Mokyklose mokoma lietuviškai, valstybės įstaigose reikalai rupinami lietuviškai. Bet štai bažnyčioje — tie patys lietuviai turi lenkiškai giedoti, lenkiškų pamokslų klausyti! Musų bažnyčios kuo greičiau turi paliauti dirbusios lenkų karalystės garbei! Pačiam jo niekas nekibintų. Bet kun. Karvelis tai sau rusėjo, kad tik kunigui irgi nelengvas darbas. Kubilius apsižiurėjęs privalo tuojau raportuoti savo vyresnybei, kas darosi parapijoje, kad padarius reikiamą tvarką. (Taip yra ir Žeimių, Jonavos, Skarulių parapijose). Tegul musų vyskupai keno kur niekinami ir iš vietų varomi, betgi mes negalime buti kažin keno vergai namie. Lenkiškosios komedijos reikia jau šalinti iš lietuviškųjų bažnyčių. Mes turime Dievo, ne lenkų karalystei tarnauti!

Už faktus atsakau.

S. Tijunaitis.

Lattanzio Studio

Pasidaryk gerą ir gražų paveikslą.

Mes darome puikiausius paveikslus veselijų (vestuvių), piknikų ir kas tik kokių reikalauja. Studija atdara dieną ir naktį, visada gausite mandagų patarnavimą.

43 **BRIDGE STREET, Ansonia, Conn.**

AMERIKOS GELEŽIES IR PLIENO INDUSTRIJOS KILIMAS.

Jungtinėse Valstybėse geležies ir plieno produkcija ir jų išdirbystės yra pasiekę aukščiausį laipsnį kaip rušies taip ir medžiagos skaitliuje. Kitos pasaulio šalys gali išdirbti plieną mažesnėmis lėšomis, nes jų darbininkai mažiau apmokami, bet nekuriose šios srities dalyse geležis liejama daug pigiau nesgu kitoje kokioje šalyje, išskyrus **Britų Indiją.**

Jungtinės Valstybės turtingos geležim, daugiausia jos randasi Minnesota, Michigan, Michigan, Wisconsin ir Alabama valstybėse. Kasmet išvežama apie 60,000,000 tonų geležies iš Superior Ežero kasyklų į plieno liejyklas Pittsburgo, Youngstown, Chicago, ir į kitas vietas, kur randasi plieno ir geležies industrijos. Anglių, kalkakmenų ir kitų dalykų vartojamų prie geležies liejimo gauna užtektinai ir prit p... centrų.

Dalinai ta pavydėtina Amerikos pozicija geležies ir plieno išdirbystėj yra pasiekta angliakasių pastangomis išgauti geležį ir kitą žalią medžiagą ir darbininkų plieno ir geležies liejyklose. Atvykę iš Europos plieno lijyklų viršininkai stebisi su kokiomis pastangomis darbininkai atakuoja savo darbą, kas jų šalyse nėra žinoma. Tokia širdinga darbininkų kooperacija daug pagelbėjo pasiekti tokią didelę produkciją, kurioje Amerika turi taip svarbią poziciją.

Jungtinių Valstybių geležies produkcija yra apėmus pusę viso pasaulio, o plieno industrija siekia net daugiau. 1924 metais visa pasaulio geležies ir plieno produkcija buvo 64,600,000 tonų ir 73,500,000 tonų, kurių ši šalis davė 31,400,000 tonų geležies ir 37,800,000 tonų plieno.

Karo laiku ir po karo plieno produkcija išsiplėtė Jungtinėse Valstybėse ir Europoje, nekuriose šalyse padidėjo net 50 nuošimčiu. Po taikos Sutarties plieno išdirbystė pakilo Vokietijoj, Francijoj, ir ypatingai Luxemberge, taip kad šiandien Amerika ir penkios vadovaujančios plieno ir geležies produkcijos šalys Europoje susieiliuoja sulyg geležies ir plieno išdirbyščių produkcijos sekančiai:

Šalis	Geležies tonų	Plieno ton.
Jung.Val.	52,000,000	61.000,000
Britanija	12,000,000	12,000,000
Vokietija	12,000,000	14,000,000
Francija	11,000,000	10,000,000
Belgija	3,250,000	3,250,000
Luxemb.	2,800,000	2,000,000
Kitos šalys	5,000,000	5,000,000
Viso	98,050,000	107,250,000

L. B.

Reikalavimai

Reikalingas vargonininkas į tautišką katalikišką bažnyčią. Pageidaujama, kad galėtų vesti maišytą chorą. Kreipkitės greitai sekančiu antrašu:

Rev. K. Petrosevičius
1813 Sarah St., Pittsburgh, Pa.

Lai PAIN-EXPELLERIS
Praveja Skausmus!
Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persisunktų per odą į pat tą vietą, iš kur paeina nemagumai.
Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gilumis.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo. Reumatizma, Ranku Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Kanku, Koju. tirpima. Dusuli Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas)
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00 ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Puikus plaukai turėtų buti kiekvienos moteries pasididžiavimo turtu, bet pleiskanos ir naikinimo darbas eina ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu.
Prižiurėkit gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu tie paslaptingi parazitai pakirs plaukų šaknis, apdengs jusų galvos odą nešvariomis baltomis lupynomis, kas bus priežastimi jusų plaukų slinkimo.
Pirkite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per paštą iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Geriausias Dentistas

Skandanti dantys užkrečia visokias ligas. Nelaukęs ilgai, ateik pas mus, o bus visos ligos prašalintos.

ROBERT G. RUSSELL, Dentist
100 North State Street, Ansonia, Conn.

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 v. vak.
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 4000.

Dr. COHAN
DENTISTAS

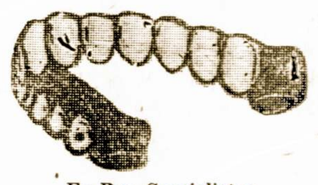

Ex-Ray Specialistas,
antros durys nuo City Hall.
ANSONIA, CONN.

Tel. S. B. 2805-R.
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa
L—I—E—T—U—V—I—S
DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).
OFISO VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

"ŽMONIJOS ISTORIJA"

Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradedanti apsakyti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvūnų apsako plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.
Leidžia "Dirva" — kas iškalno užsiprenumeruos gaus už $2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)

DIDŽIAUSIAS VEIKALAS UŽ TOKIUS PINIGUS!
——Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje.——
(Reikalaukit cirkuliorio dykai, paaiškinančio apie knygą)

"GALIUNAS"

Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos keliu, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinimo bus 50c. ar 75c.

"DIRVOS" KNYGYNAS
3352 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, O.

ADVOKATAI.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS.
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Namų tel. Univ. 1463-J.
A. O. ŠALNA (SHALLNA)
LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441
Res. West Newton 2284

Vietos žinios

DIDELĖS SANDARIEČIŲ PRAKALBOS.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 7 kp. turėjo surengus dideles prakalbas lapkričio 22 d. Lietuvių svetainėj. Prakalbų tikslas buvo paminėti Didžiojo Vilniaus Seimo 20 m. jubiliejų. Kalbėtojais buvo pakviesti J. W. Liutas, iš New Yorko, ir "Sandaros" Redaktorius A A Tulys.

Vakaro vedėjas St. Mockus pirmiausiai pristatė kalbėti gerb. Tulį, kuris detaliai nurodė priežastis, kurių dėlei buvo sušauktas Vilniaus Seimas, kuriame dalyvavo 2000 suviršum atstovų. Nurodė, kas Seime buvo nutarta ir kad tie nutarimai bei reikalavimai šiandie yra išsipildę. Dabar tik palieka lietuviams kovoti prieš kunigiją, kuri slopina Lietuvoje mokslą ir susipratimą. Esą kada kunigai bus sugrąžinti į bažnyčias "ganyti dušių", ir kada juos pakeis tinkami svietiškiai, tuomet Lietuvos gyvenimas žymiai pasikeis ir netolimoje ateityje mes galėsime minėti Didįjį Vilniaus Seimą dar smakiau. Publika tam tivrtai pritarė ir kelis sykius pritariančiai plojo delnais, kol kalbėtojas užbaigė prakalbą.

Antras kalbėjo gerb. J. W. Liutas. Pastarasis kalbėjo plačiau, netiek gilindamasis į Vilniaus Seimą, kiek nurodydamas iš bėgančio lietuvių gyvenimo klaidas ir kviesdamas lietuvius jas taisyti. Gerb. Liutas nurodė, kad dabar Lietuvą per kunigus yra blogai valdoma, kad mes dabartinę valdžią privalom pakeisti, jei norime matyti Lietuvą progresuojant. Nurodė, kad Sandara veda lietuvius linkui progreso, linkui susipratimo ir geresnio buvio. Taipgi nurodė, kad daugelis lietuvių tapo suvilti per tam tikrus bolševikų agentus ir įstumti į didelį vargą. Nurodė, kad bolševizmo nususus šaka greitai luš, bet vistiek nemažai lietuvių turėjo buti jo aukomis.

Gerb. Liutas jau nuo senai yra žinomas kaipo geriausis lietuvių kalbėtojas Amerikoje. Tad kiek jo prakalba patenkino susirinkusius, nėra reikalo čia minėti. Liutui kalbant dažnai pasipildavo gausus delnų plojimas. Jį klausant publikoje matės didelis, geras ir smagus upas. Liutas kalbėjo arti dviejų valandų ir publika norėjo, kad jis kalbėtų dar ir ilgiau. Garbė Sandariečiams turėti tokį žymų kalbėtoją savo tarpe!

Žodžiu, abudu kalbėtojai didžiai patenkino susirinkusius. Daugiau mum reikia tokių prakalbų. Publikos buvo prisirinkus pilna didžioji Lietuvių svetainė. Tas parodo, kad Sandariečiai So. Bostone stovi tvirčiau už kitus. Neš kada rengia prakalbas bolševikai, arba katalikai, tai paskutiniu laiku svetainė vis esti pusiau tuščia.

K. R.

GABIJIEČIAI IR GABIJIETĖS LABAI PASITENKINĘ

Vaikinai ir merginos, kurie lanko Gabijos choro repeticijas, yra labai pasitenkinę savo naują mokytoju, tai gerb. J. Dirveliu. Dirvelis yra pilnas "pep" ir todėl dainininkams priduoda daug to "pep". Merginos: Senkevičiutė, Kazlauskaitė, Raulinaičiutė ir kitos jau pradėjo žingeidauti, ar p. Dirvelis yra vedęs, ar dar ne? Mockevičius painformavo joms, kad jos "too late", Dirvelis jau vedęs. "We love him just the same", atsakė merginos.

Reporte[illegible]

Koncertas ir Teatras!

RENGIA DRAMOS IR MUZIKOS DRAUGIJA GABIJA.

Nedėlioje, Lapkričio 29, 1925

Lietuvių Svetainėje

KAMP. E IR SILVER STS., SOUTH BOSTON, MASS.

Pradžia 7:30 valandą vakare.

Bus Dainuojama Visos Naujos Dainos,

Po vadovyste J. Dirvelio

Gerbiamoji visuomene!

Šis Gabijos koncertas bus įvairus ir turiningas, nes vadovaujant naujam žymiam muzikos mokytojui gerb. J. Dirveliui, GABIJOS choras išsimokino visas naujas dar sobostoniečiams negirdėtas dainas.

Dainuos Z. Neviackienė ir J. Bulskis. Dalyvaus pianistės E. Tataroniutė ir A. Bratienaitė ir smuikininkas Kuzma.

Taipgi bus sulošta juokinga komedija "VARGŠAS TADAS", tokios juokingos komedijos dar sobostoniečiai nėra matę. Vietos ir apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Visus kviečia GABIJA

GABIJOS KONCERTAS.

Gabija rengia didelį koncertą lapkričio 29 d., kaip 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje Koncertas rengiamas po vadovyste gerb. J. DIRVELIO. Apart koncerto, bus dar sulošta veikalas "Vargšas Tadas"; tai labai juokinga komedija, verta kiekvienam pamatyti.

Tenka pažymėti, kad šis Gabijos koncertas bus labai nepaprastas. Manoma, kad jis didžiai nustebins So. Bostono ir apielinkės lietuvius, kurie į jį atsilankys. Koncerte bus dainuojamos visos naujos dainos. Daugelis dainų bus dainuojama Dzimdzi-Drimdzi artisto, komp. Vanagaičio parašytų. Gabijos chorą dabar mokina labai pagarsėjęs chorvedys, p. Dirvelis iš Worcesterio. Tas pats mokytojas mokina ir "Aušrelės" chorą Worcestery. O Aušrelės choras šiandie yra labai garsus ir visų mėgiamas. Gabijiečiai labai džiaugiasi, gavę tokį gabų mokytoją ir todėl tvirtai tik nustebinti ir pilnai patenkinti publiką pirmu šio sezono savo koncertu.

Mėnulis spindės, ar lietus lys, vistiek nepraleisk šio koncerto.

Pašalinis.

DMIMDZI-DRIMDZI.

Ir taip tie linksmintojai vėl pradėjo krutėti. Nors jų tik pusė dar yra musų padangėje, bet juokų prikrečia užtektinai. Užpraeitą sekmadienį jie turėjo nemažo pasisekimo. Bet kadangi ne visi galėjo tuo vaidinimu pasinaudoti, tai teko girdėti, kad Dzimdziai, norėdami visus patenkinti, ruošia dar vieną vaidinimą So. Bostone, kuris įvyks gruodžio 9 d., Lietuvių svetainėje. Taigi, kas norite turėti gerus laikus, neužmirškite gruodžio 9!

Well.

PARANKUMAI PIRKĖJAMS.

Bostono Chamber of Commerce nutarė duoti už dyką garadžių pastatymui automobilių pirkėjams, kurie su automobiliais atvažiuos. Už dyką galės pastatyti automobilį nuo 9 iki 11 val. ryto. Praėjus tam laikui reikės mokėti po dešimt centų už kiekvieną ekstra valandą. Tam bus vartojama North Terminal Garage, kuris randasi netoli North Station. Tas, kuris norės gauti tos privilegijos, turės parodyti, kad jis yra ką nors mieste pirkęs.

DRAUGIŠKOS ŽINUTĖS.

Sofija Miliauskaitė-Venciienė, iš Newtono, kuri pora savaičių atgal apsivedė, esanti labai pasitenkinus savo naują gyvenimu ir jaučiasi labai gerai. Esą jei ji butų žinojus, kad taip gerai bus apsivedus, tai butų tą padarius jau dveji metai atgal.

Ponios Ivienė, Apšiegienė ir Palubeckienė bara "Sandaros" Redaktorių už pertankų minėjimą "Sandaroje" gražuolės Katrinos Shea.

Advokatė Šalnienė lanko biznio psichologijos pamokas vakarais. Ji, sako, tą daranti, kad "nesurudyti" taip greitai.

Apie p. Ivą šį rudenį nedaug kas girdėti. Sandariečiai spėja, kad jis yra nusitaręs tapti milijonierium trumpoj ateityje.

Hardware krautuvės savininkas Bolys jau nusipirko savo namą ir mano apie pavasarį apsivesti. Jieva šypsosi tą išgirdus.

Merginos kalba, kad p. Paplauskas yra labai patogus vaikinas. Bet jos negali suprasti dėl ko jis neflirtuoja su jomis.

Taraška, bolševikas, aną dieną padavė ranką Plepiui ir prižadėjo daugiau nieko neberašyti, kad pastarasis važinėja su 1809 m. automobiliu.

JAKUBAUSKAS VAIŠINO LIUTĄ.

Praeitą nedėldienį po prakalbų, žymus vietos Sandariečių veikėjas S. Jakubauskas užsikvietė svečią J. W. Liutą, iš New Yorko, į savo namus pavaišinti. Apart gerb. Liuto dalyvavo "Sandaros" Redaktorius A. A. Tulys, Sandaros Iždininkas A. Ivas, Dragašius, Palaima, Lekys, Stasiulis ir Jankauskas.

Buvęs.

NEGIRDĖTA TRAGEDIJA.

Praeitą panedėlį Somervillėje vienas tėvas, Tony Martin, britva perpiovė savo dukters. Mary Martin, gerklę. Marė Padėkavonės dienoj turėjo ištekėti už Peter Jardine. Tas tėvui labai nepatiko. Esą kaip dabar jis galės persiskirti su savo dukrele. Jis pradėjo neapkęsti busimo žento ir galvoti, kas dabar padaryti. Kaimynams jis pradėjo pasakoti, kad jis nė kaip negalės persiskirti su savo duktere; tie tik juokės iš jo.

Pagaliau jis nutarė nužudyti ją. Jai bemiegant jis užpuolė ją su skustuvu ir smarkiai perpiovė jos gerklę. Šiaip-taip mergina išspruko iš tėvo nagų ir visa kruvina nubėgo pas motiną. Pašaukta policija, kuri tėvą rado pusgyvį, taip pat su perpiauta gerkle. Dabar jiedu abudu randasi ligoninėje ir jų vardai yra padėti ant "danger listo". Vargiai bus išgelbėtos jų gyvastys.

Reikalauju Kambario.

Kuris butų apšildomas. Pageidaujame gauti So. Bostone arba Cambridge. Kurie turite atsišaukite į "Sandaros" adm., 327 E st. So. Boston, Mass. Tel. S. B. 2408.

PASIPELNO IR PADEDA LIETUVAI

Žinovai spėja, kad Lietuva dar ilgai stokos pinigų. Apsukresnieji Amerikos Lietuviai naudojasi šia proga: padeda Lietuvos gyventojams ir patys turi pelno iš to.

Jie deda savo pinigus į Indėlių sąskaitą (savings account) Lietuvos Tarptautiniame Banke, kuris tuo tarpu jiems moka 12 nuoš. metams.

Procentai jiems yra priskaitomi kiekvieno Sausio ir Liepos pirmą dieną. Jeigu jie padeda šimtą dolerių, tai po šešerių metų gauna du šimtu vieną dolerį ir 21 centą. Padėtus pinigus jie gali atsiimti, kiekvieną kartą pareikalavę. Parašo Tarptautiniam Bankui laišką, nurodydami, kiek nori pinigų išsiimti, ir kartu su savo bankine knygute pasiunčia Tarptautiniam Bankui. Bankas tuojau atsiunčia jiems čekį doleriais, skirtą vienam kuriam didesniam Amerikos bankui. Už tą čekį kiekvienam Amerikos Banke jie tuojau gauna pinigus.

Padėti pinigus į Tarptautinį Banką irgi jiems lengva. Nueina į bent kurį banką, išsiperka vadinama "Cashier's check" vardu "Lietuvos Tarptautinis Bankas." Tą čekį nusiunčia į Lietuvos Tarptautinį Banką Kaune ir netrukus gauna bankinę knygelę.

Rizikos daugiau, kaip dedant pinigus į bankus Amerikoj, nėra, nes dabar visus bankus Lietuvoje stropiai žiūri ne vien Lietuvos Finansų Ministerija, bet ir Lietuvos Bankas. Prie to kas mėnuo daro reviziją pačių Banko akcionierių išrinktoji komisija. Dabar Banko reikalai yra vedami labai atsargiai. Banko reikalus veda ir prižiūri prityrę valdybos nariai: Jonas J. Romanas, Antanas Smetona ir Stasys Žukas.

Kurie nori daugiau sužinoti apie Lietuvos Tarptautinį Banką, apie jo stovį ir apie savo jame sudėtų pinigų saugumą, tie gali pasiteirauti bet kuriame Lietuvos Konsulate Amerikoje.

Laikydami savo pinigus Lietuvos bankuose, Amerikos lietuviai padeda Lietuvos gyventojams gauti kredito, reikalingo pagerinti ūkiui, padidinti eksportui ir pagreitinti prekybos ir pramonės apyvartai.

SMARKIAI RENGIASI

Lietuvių Ukėsų Draugija smarkiai rengiasi prie metinio Baliaus, kuris bus Ketverge, Lietuvių Salėje, Si. Bostone.

Kadangi Balius bus kalakutų dienoje, tai atsilankę gaus po "kalakutą" dykai.

NAUJA LIETUVIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ.

Kurioje galimą gauti visokių drabužių vyrams, moterims, merginoms ir vaikams, taipgi ir visokių audeklų. Nepamirškite, jog Kalėdos netoli. Jeigu pirksite kam kokią dovaną, ateikite pas mus, nes mes turime visokių ir del visų net importuotų iš Vokietijos daiktų. Nepamirškite seną pažystamą.

CHAS. URBONĄ
661 E. Broadway,
South Boston, Mass.

Flood Sq. Hardware Co.

Lietuvio geležinių daiktų krautuvė. Čia užlaikome visokius geležinius reikmenis, kas tik reikalinga prie namų. Taisome visokius įrankius, kaip tai: zamkus, raktus, piuklus, žirkles ir kitus daiktus, kas tik žmonėms reikalinga.

636 EAST BROADWAY
Arti I St., So. Boston, Mass.
J. Greiviškis ir A. Alekna,
savininkai.
Tel. S. Boston 2700 M.

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas KRIAUČIUS,
Sandarietis, persikėlė į naują vietą.
Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius, kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų, taip ir moterų.
Musų antrašas tokis:
A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass.

Gera Proga.

Jeigu kas norite įsigyti gerą Floor Lempą, tai pasinaudokite proga ir kreipkitės į musų išdirbystę, nes kiekvienam gerą patarnavimą suteikiam. Lietuviai norinti papuošti savo kambarį visuomet kreipkitės pas:
K. DAMUŠIS
41 Tampa St. Mattapan, Mass.

Bronis Kontrim

CONSTABLE, REAL ESTATE, ir Visokių Apdraudimų (Insurance) Agentas
361 WEST BROADWAY
Tel. So. Boston 0605
120 MARINE ROAD
Tel. So. Boston 2483-W
SOUTH BOSTON, MASS.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS.
Ofiso antrašas:
983 CAMBRIDGE ST.,
CAMBRIDGE, MASS.
Tel. Univ. 8831
Gyvenimo antrašas:
26 DIMICK STREET,
SOMERVILLE, MASS.
Tel. Prospect 0415—M

Tel. So. Boston 3827 — J.
BROADWAY CLEANSING & DYEING CO.
Augštos rušies valymo, dajinimo ir siuvimo įstaiga. Darbas paimamas iš namų ir grąžinamas į namus.
507 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Kitas štoras:
493 Broadway, So. Boston
Tel. So. Boston 1831 —R.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

Ant Rendos

Išsirandavojimui garadžius, kuris randasi patogioj vietoj ir nebrangia renda. Automobilių savininkai atsišaukite:
153 P Street
South Boston, Mass.

Real Estate

V. P Yankus

SANDAROS REAL ESTATE VEDĖJAS

COLUMBIA RD. 3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, elektra, šilumos atdaras plumingas, kieto medžio grindys, yra vieta del garadžių, graži vieta del gyvenimo turi buti greitai parduotas, prekė 15,800 apie 4,500 įnešimo.

SANDARA REAL ESTATE
327 E Street South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

CITY POINTE 4 šeimynų 20 kambarių namas, su improvementais elektriku, vieta del krautuvės, geriausioj apielinkėj prie Columbia Road, tik $12,500. $2300 įnešti.

KRAUTUVĖ ir 2 šeimynų kampinis namas, vieta del garadžių sveikiausioj vietoj netoli marių. Kaina $5000.

A. IVAS
361 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

CITY POINTE priešais marių, gražiausioj apylinkėj, 4 šeimynų, 20 kambarių namas su maudynėmis, skalbinėms, elektrikais ir tt.; vieta de krautuvės; turi buti parduotas trumpiausiame laike; prekė tik $12,800, $2,500 įnešti.

B. KONTRIM
120 Marine Rd. S. Boston, Mass

112 — ŠIMTAS DVYLIKA — 112
naujų stubų po 5-6, 6 ir 7 kambarius ir Sun Parlors, su visais šios mados įtaisymais. Taipgi vieta ir garadžiui, puikioj ir parankioj vietoj Dorchestery. Kaina tik $12,500 už vieną ir įnešti $3,000.
A. J. NAMAKSY,
395 Broadway, S. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2340.

Lietuviška Orchestra

Grajina visokius naujausius ir linksmiausius lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Rengdami kokią pasilinksminimo pramogą reikale kriepkitės:
ALPHONSE ZVINGILAS
267 Broadway
So. Boston, Mass.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS.
PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.